

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

○ Нам улуунун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

ХАТЫРЫК

Тохсунньу 23 күнүгэр Хатырыкка улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов салайар бөлөҕүн отчуотугар 100-кэ киһи ыйытыгы биэрдэ. Ол курдук, олохтоохтор Хатырыкка оптоволоконнай сибээс хаһан киирэрин, 12 квартиралаах дьиэ олус тымныгынан хайдах сылытары, муниципальной суолу онорууга үп көрүллүүтүн, Тыа сиригэр сылыннан личнай подсобнай хаһаайыстыбага туох үлэ ыйытылларын, дьону үлэлээх онорууга туох үлэ ыйытылларын, даамбаны салгыы онорорго улуустан туох көмө онорулларын, Хатырыкка диэри асфальт суол хаһан онорулларын о.д.а. туһунан ыйыттылар.

Баһаарынай депо начальнига дьиэлэрэ олус эргэтин, 7 нэһилиэги хаачыйан олохторун этэн туран саҥа типовой баһаарынай депону туруоруста. Маны таһынан олохтоохтор биэрэги бөҕөргөтөрү, асфальт суолу онорору, элбэх функциялаах киини, оскуола капитальной өрөмүөнүн, улуус баһылыга культурага болҕомтотун уурарын о.д.а. туруорустулар. Бөйүө сылдьар ыттары утары охсуһууну күүһүрдэргэ эттилэр.

Улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов түмүк тылыгар Хатырык нэһилиэтин, «Хатырык» совхоз тустарынан кинигэлэр тахсалара наадатын бэлиэтээн эттэ. Хатырык олохтоохторо дьаһалта сыллааҕы үлэтин бары биһирээтилэр.

В. РЫКУНОВА

Тохсунньу 10-11 кк. Хатын Арыы нэһилиэтин дьаһалтата ааспыт сыллааҕы үлэтин отчуоттаата.

КЫҤЫЛ ДЭРИЭБИНЭ

Олохтоохтор „Эт-Ас“ ХЭТ үлэтин-хамнаһын, уулусса уотун, маһаһын наадатын, дамба, суол тустарынан о.д.а. боппуруостары биэрдилэр. Нэһилиэк баһылыга Ю.И. Слепцов бөһүөлккэ быйылгыттан „Утүө дьыала“ хамсааһын чэрчитинэн, элбэх функциялаах культурнай киин тутууларын эттэ.

ГРАФ БИЭРЭГЭ

Отчуоту истэн баран олохтоохтор оскуола иннинээҕи онхойу бүөлээһин, уулуссаларга лампа тиийбэтин, биэрсэр наадатын туһунан эттилэр. Л.А. Соловьев этии быһытынан үчүгэйдик оттор, температураны тутар истониктарга бириэмийэ көрүллүөн наадатын, сайынҕы водопроводу олохтоохтор сүгүн төлөөбөтөрүнэн, хас биридди ылы кытта дуоҕабар онорсон 3 ыйдаах усунуоһу ылар туһунан, бильярднай спорду сайыннарыахха наадатын туһунан этии киллэрдэ.

АППААНЫ

Отчуот И.Е. Винокуров аатынан орто оскуолага буолла. Баһылык уонна нэһилиэк депутаттарын сэбиэтин бэрэссэдээтэл Е.Г. Жирков отчуоттабылар, бу кэмгэ экранга сүрүн сыһыпаралар, хаартысканан чакчылар көстө турдулар. Муньааха этии быһытынан тимирдэри хомуйууну, мастерскойу оскуола таһыгар тутуохха наадатын, Аммосов аат. уулуссага оҕо оонньуур площадката наадатын туһунан эттилэр. Бөһүөлөк иһигэр үөрүнэн сылгылар сылдыаллара дьонго, оҕолорго кутталлааһын, сылгылаах дьону муньан кэпсэтиэххэ наадатын эттилэр.

Икки күннээх отчуот түмүгүнэн үс бөһүөлккэ отчуот биһирэннэ.

Н.Д. СИВЦЕВА, Аппааны

Улуус баһылыгын отчуота

ЭРЭНЭБИТ УОННА КҮҮТЭБИТ

«Нам улууһа» МТ баһылыгын 2012 сыллаах үлэтин отчуотун Салбан нэһилиэгэр баһылык солбуйааччыта И.Р. Попов салайааччылаах бөлөх онордо.

Нэһилиэк олохтоохторуттан бу муньаахха 51 киһи кыттыыны ылла.

САЛБАН

Иван Романович онорбут отчуоттуур дакылаатын истэн баран олохтоохтор дакылаатчыкка уонна бэрэстэбииттэлэргэ 31 араас боппуруостары биэртэлээтилэр. Отчуоту дьүүллэһингэ 12 киһи кыттан туруорсар боппуруостарын иһигиннэрдилэр.

Кэпсэтиилэртэн түмүк онордоххо салбаннары суолларын онорууга, өр кэмгэ фельдшер суох олоруулар, анал уу баһар техника суоҕуттан оҕо тэрилтэлэрин, социальной, производственной объектары, ыаллары уунан хаачыйыыга уустук балаһыанньа үөскээбитэ, газовой котельнайдар, оҕохтор кыамталара кыратыттан, кыайбаттарыттан оскуолаларыгар,

кулууптарыгар температурнай режим тутуһуллубата, эдэр специалистарга олорор дьиэ тиийбэтэ, дьиэ тутуон бадалаах эдэр специалистарга субсидия бэриллиитигэр көрүллэр квота аҕыйаа, тиһи онорторууга, эмтэниигэ толукон аҕыйабыттан, учараттыыр дьон элбэбиттэн эрэйи көрүүлэрэ, бюджетнай тэрилтэлэргэ көрүллэр ГСМ кээмэйэ кырата, тиийбэтэ у.д.а. кыаллыбатах боппуруостар долгусталлар эбит.

Онон кэпсэтиигэ кыттыбыттар: Нам-Салбан суолун онорторууну, фельдшер боппуруоһун быһаарары, социальной объектары уунан хаачыйарга анаан уу баһар техниканы булууга көмөлөһөрү, оскуола, детсад, кулууп котельнайдарыгар улахан кыамталаах гаас оҕохторунан уларытары, оскуола ититэр ситимигэр уонна дьиэтигэр капитальной өрөмүөнү ыттары, олорор дьиэни туттааччы эдэр ыалга, специалистарга бэриллэр субсидияга квотаны элбэтэри, стоматолог быраас биэрэр толуконун эл-

бэтэри, кытты нэһилиэктергэ табыгастаах гына үлэлирин тэрийэри, оскуолага көрүллэр ГСМ лимитин эбэри, оскуоланы интерактивной дуоскаларынан хаачыйары, үүт тутуутун 1 ый эрдэлэтэри, үүт харчытын 30%-нын аванса төлөөһүнү, КСК тутуутугар көмөлөһүүнү туруорустулар. Улуус Ытык киһитэ, өр кэмгэ нэһилиэгэр сэбиэт председателинэн үтүө суобастаахтык үлэлэбит, билгигин ветераннар сэбиэттерин салайа сылдьар Ф.Д. Ушницкая нэһилиэгин туһугар элбэх боппуруостары быһаарары көтөхтө, оһиһигэр улуус киһигэр тутулар уопсай дьиэттэн биер квартираны киһиэхэ аныыры туруоруста уонна улуус хаһыата үчүгэй үлэлээһин бэлиэтээн туран «Энгиэли» хаһыат редакциятыгар, Салбан оскуолатын коллективыгар, нэһилиэгин ветераннарыгар киһини сыаналаабыттарыгар махталын биллэрдэ. Улуус дьаһалтатын үлэтин «биһириргэ» диэн 100% куоластаатылар.

И. ИВАНОВ

МАЙМАҔА

Улуус баһылыгын солбуйааччы Ядрихинский Семен Прокопьевич бөлөҕүн отчуотун 22 киһи иһиттэ. Итиэннэ үгүс ыйытыгылары биэрдилэр. Холобура, модульнай хочуолунай хаһан кэлэрин, балыһа хочуолунайын уматыгын ханнык тэрилтэ төлүүрүн, Нам-Маймаҕа хайысханан күнүскү автобус сырыыта хаһан быһаарылларын, сайылыкка уот киириитин, тех. оборудованиенан, Хайгыалаахха диэри суол онорулуутугар көмөлөрү, специалистарга 4 квартиралаах дьиэ тутуутугар өйбүлү, хoduһа сирдэрин межеваниетыгар улуустан харчы көрүллэрин, 2011 сыллаахха

умайбыт 4 квартиралаах дьиэ хаһан көтүрүллэрин у.д.а. боппуруостары биэрдилэр. Кэпсэтиигэ баһылык А.И. Егоров кээкэ этиилэрин туруоруста. Ол курдук билгигин үлэли олохтор хонтуора эргэтинэн, ханнык да ирдэбилгэ эппиэттэбэттинэн, саҥа арочнай культурнай киһи; локальной водопровод бырайыагы онотторорго көмө; урукку маһаһын харчыта төлөммүтэ да, биһиги ааптытыгар доккумуона оноруллубакка бэриллибэккэ турар, манна көмө наада. «Кыталык» культурнай киһи директор А.Е. Павлова автобус күнүскү сырыытын быһааралларыгар; кулуупка штат тиийбэтинэн, урукку өттүгэр биер штаты Хатырыкка

биэрбиттеринэн ону төннөрөргө туруоруста. Пенсионерка М.П. Корякина улуус баһылыга сылга иккитэ кэлэн отчуоттуурун; нэһилиэк баһылыга миэстэтигэр олорон эрэн үлэлиригэр эттэ. Оскуола-сад директора А.Г. Дмитриев хочуолунай гааска көһөрүн, оҕо саадыгар кап. өрөмүөн ыытарга көмө туруоруста.

Куоластааһын түмүгүнэн 20 киһи „4“ сыананы биэрдэ, икки киһи туттунна. Онон улуус баһылыгын ааспыт сыллааҕы үлэтин олохтоохтор үчүгэйинэн сыаналаатылар.

**М.П. КОРЯКИНА,
олохтоох дьаһалта
специалиһа**

КӨБӨКӨН

Көбөкөн нэһилиэгэр улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов салайааччылаах бөлөх отчуоттаата. Барыта 13 киһи ыйытыгы биэрдэ. Көбөкөн кырдыаас олохтооҕо Л.Я. Жирков тыа сиригэр сылыннан биердиги нэһилиэгинэн үлэҕэ туох былаан баарын, «Энгиэли» хаһыат редакцията хаһыакка сурутууга болҕомтотун төһө уурарын, бөрөнү утары туох үлэ ыйытылларын ыйыталаста. Маны таһынан олохтоохтор Хатырыкка диэри суол хаһан асфальтанан бүрүллэрин, Көбөкөнгө хас буруй оноруллубутун, үүт туттарытын сыанатын, 2013 сылга Көбөкөнгө оскуола тутууга былаанга тоҕо киирбэтэрин о.д.а. туһунан туоһуластылар. Көбөкөнгө хаһыат таһылыбат буолан дьон суруттарбат эбит. Почта хаһыаты кыайан таспатынан баһылык таһыан сөбүн туһунан кэпсэти тахсыбытыгар нэһилиэк баһылыга К.Н. Ноговцын хаһыаты таһыан диэн эрэнэрдэ.

Көбөкөнгө кварталнай котельнай тутулан быйыл үлэҕэ киириэхтээх. Маны таһынан культура киһинэ, дьаһалта дьиэтэ тутулла тураллар. Олохтоохтор котельнай тутууларыгар улуустан харчынан көмөҕө наадылларын эттилэр. Көбөкөн урукку баһылыга Е.Е. Орлов спортивной, музыкальной оскуолалар филиалара аһылларыгар баҕа санаатын биллэрдэ. Оскуола учуутала О.Н. Колесова Фрунзеттан сылдьар 11 оҕо транспорт суох буолан үөрэҕи көтүтүллэрин этэн туран сана массына көрүллүө дуо диэн ыйытта. Салгыы муньаах кыттыылаахтара детсад өрөмүөнүн, кулуупка миэбэли о.д.а. туруорустулар. Көбөкөн олохтоохторо биер санаанан дьаһалта үлэтин биһирээтилэр.

В. РЫКУНОВА

ТҮБЭ

Тохсунньу 21 күнүгэр киһэ 6 чаастан улуус баһылыгын солбуйааччыта С.П. Ядрихинский салайааччылаах 15 киһилээх делегация улуус баһылыгын ааспыт сыллааҕы үлэтин отчуоттаата.

Муньааҕы барыта 100 киһи кэлэн иһиттэ. Киһилэр үгүс ыйытыгы биэрдилэр, санааларын эттилэр. Ол курдук сытытык тыа хаһаайыстыбатын сайдытыгар, суотабай сибээс өнөтүн, эдэр үлэһиттэргэ дьиэ тутуутун, балыһа үлэтигэр, культурнай тэрээһингэ, социальной өнөҕө, Урүн күөл дьылҕатыгар, баһаарынай чаас арылларыгар уонна араас субсидиялар тустарынан ыйыталастылар. Маны тэнэ орто оскуолабыт, дьааһыла-садныт тымныытыттан, оттук ситимэ эргэригиттэн сибээстэн нэһилиэк олохтоохторо саҥа гаас хочуолунай, итиэннэ сыһыанар киһи өрөмүөнүгэр, дьааһыла-сад 50 сыллаах үбүлүйүгэр мед. оборудованиенан, мебелинэн хааччыларыгар, эвакуант туталларыгар, автобус сылдыарыгар уонна локальной водопровод, ветераннарга балаһан-музей тутуутун туруорустулар.

Быһырынгы отчуотка олохтоохтор туруорсубут Нам-Түбэ хайысханан автобус сырыыта уонна суотабай сибээс өнөтө кииригэ туолбатах. Ол да буоллар дьон-сэргэ улуус баһылыгар үгүс сыралаах, үтүө түмүктэрдээх үлэтин-хамнаһын иһин, чуолаан, тутуу салаатыгар балысхан үлэ ыйытыллыбытын бэлиэтээн туран, ааспыт сыллааҕы үлэни биһирээбиттерин эттилэр. Бу сылга Түбэ нэһилиэгин сайдытыгар былаанга киллэрибит үлэтин сабалыа уонна түмүктүө диэн нэһилиэк олохтоохторо эрэнэ, күүтэ хааллылар.

**Е.А. ДЬЯКОНОВА,
нэһилиэк сүрүнүүр
специалиһа**

Улуус баһылыгын отчуота

ЭРЭНЭБИТ УОННА КҮҮТЭБИТ

НИКОЛЬСКАЙ

„Нам улууһа“ МТ 2012 с. үлэтин үһүс бөлөх саҕа, эдэр баһылыктаах Никольскай дьонугар-сэргэтигэр отчуоттууртан саҕалаата. Бөлөҕү улуус баһылыгын тутууга солбуйааччы С.С. Матвеев салайан илдьэ сырытта. Мунһаҕы баһылык Р.Е. Ипполитов илээн-саҕалаан ытта. Никольскайга былырынгытын курдук үгүс киһи кэлбит. Отчуоту олохтоохтор болҕойон иһитилэр, ити кэмгэ экранна хаартыскалар, сыппаралар, бырыһыаннар барыта дьэнкэтик көстөн иһилэр. Улууспутугар ааспыт сылга 526 оҕо төрөөбүт, 154 киһи өлбүт, нэһилиэнньэбит ахсаана 23493 буолбут. Көстөрүн курдук нэһилиэнньэ ахсаана элбээбит. Никольскайдар былырын социальнай боппуруска үгүстүк ыйытылары биэрбит, этиилэри киллэрбит буоллахтарынан, быйыл тутуу чааһыгар ыйыттылар, эттилэр. Бастагы боппуруоһу оскуола директора М.И. Шадрин оскуола капитальнай өрөмүөн, трасса кытыгыгар турар буолан күрөө-хаһаа, модульнай, кварталнай котельнай тутууга хаһаа саҕаланарын сураста. Салгыы „Никольскай фельдшера декректэ барарынан сибээстэн атын фельдшер, чуолаан Хамаҕатта үлэтэ суох олоһор Марианна Попова үлэли кэлиэ дуо?“ - диэн ыйыттылар. Сир музейин директора П. Р. Протопопова улахан тымныыларга музей дьиэтэ 4 кыраадыска диэри түһэ сылдьыбытын, 1998 сылтан биридэ да өрөмүөн барбатаһын иһитиннэрдэ. Онон муостата, истигэнэтэ, акылаата уларыйан уопсайынан капитальнай өрөмүөн барыан наадатын эттэ. Салгыы суолу оноруу, биэрэги бөһөгөтүү, биридилээн дьон чааһынай дьыэвэ смета, бырайыак ханна онотторуохтарын сөбүн, тыа сиригэр дьэ туттарга программалар тустарынан, эдэр аяллары дьыэнэн хааччыһы, гаас холбонорго субсидия, „Киэн Хонуу“ учаастакка гаас ситимин тартыы боппуруоһун ыйыттылар. Тыа хаһаайыстыбатын хайысхатыгар үүт хаһаан тутууларын, ыраах сиртэн от тийээн аҕалытыгар көмө, тыа хаһаайыстыбатын сылынан туох программалар, субсидиялар баалларын, герфорд сүөһүлэр „дьылҕаларын“ ыйыттылар. Итини таһынан детсадка оптоволоконнай интернет ситимэ, кыаммат аранаҕа көмө, үс устудьуон оҕолоохторго туох көмө баарын, оскуолаарга тоҕо оҕолортон баа өтүнөн да диэтэллэр „принудительно“ харчы хомуйалларын тоһоҕолоон ыйыттылар. Итиннэ барытыгар туһааннаах салайааччылар толору эппиэттээтилэр.

Этиилэргэ түөрт киһи этиннэ. Бастагытынан Никольскайга аныгы ирдэбилгэ эппиэттиир типовой оскуола баара буоллар диэн баа санааларын эттилэр. Тыа хаһаайыстыбатын специалиһа Г.С. Протопопов үс тэрилтэҕэ (музейга, оскуолаҕа, детсадка) 2013 сылга капитальнай өрөмүөн барыан наадатын эттэ. Детсад сэбиэдиссэйэ П. С. Винокурова детсадка материалнай-технической базата тупсарыгар көрдөстө. Баһылык Р.Е. Ипполитов КСК тутуутун уонна улуус кииниттэн бэрт чугас сыгарытынан 2014 сылга 1 спортивной ооньуну ыларбыт буоллар, ол кыалабыт буоллаҕына 1 улуус делегациятын биһиэхэ түһэрэргит буоллар, онно бэлэмнэни үлэтигэр көмө диэн этиннэ. Этиилэри барытын борогокулга тистилэр, үлэлэһиэхпит диэн эрэннэрдилэр.

Мунһах бэрт сэргэхтик уонна аһаҕастык ааста. Никольскайдар улуус атын нэһиликтэригэр тутуу бөҕө барарын, арай биһиэхэ эрэ туох да барбат диэн хом санааларын эттилэр. Ол да буоллар бэрт муударай нэһилиэк буолалларынан сыананы бэйэлэрин эрэ нэһиликтэринэн көрбөтүлэр, улууһу барытын хаһаан олус элбэх үлэ барарын бэлиэтээн, хайҕаан инникитин саҕа салайааччылаах нэһилиэги өйүөхтэрэ диэн эрэнэн биер санаанан „биһирээтилэр“.

II ХОМУСТААХ

Никольскай нэһилиэтин кэнниттэн төрдүс бөлөх өрүс унуор сыгар, эмиз саҕа баһылыктаах 2 Хомустаах нэһилиэтигэр отчуоттаатылар. Отчуоту 50-тан тахса олохтоох истэ кэлбит. Мунһаҕы баһылык А.К. Дмитриев ытта. Санаттахха, 2 Хомустаахха ааспыт сылга аныгы ирдэбилгэ бары өттүнэн эппиэттиир таас оскуола тутуллубута. Эбии иһитиннэрдэххэ, агардас, бу үөрэх дьылыгар саҕа оскуолаҕа уонча үөрэнээччи былырынгытын сылтан эбиллибит. Дагылаат кэнниттэн ыйытыыны нэһилиэк кырдыҕастарын сэбиэтин председателэ М.И. Максимова: „Тоҕо бэйэбит сүөһүлэрбитин сайыннарбакка, ороскуоттаах омук сүөһүтүн аҕалаһыт?“, - диэн ыйытта. 2 хомустаахтары ордук көһүү, тыа хаһаайыстыбатын боппуруостара долгутааллар эбит. А.Ф. Степанова, пенсионерка атыллар от хаачыстыбата бэрэбиэркэлэнэр дуо диэн туоһуласта. Ааспыт сылга нэһилиэк олохтоохторун хотоноро ууга барыта лаабыттар. Хотонор тоһо да страховкалаахтарын урдүнэн харчы төлөмөтөх. Манна уу кэлбит дуу, ылбыт дуу кэмигэр нэһилиэккэ анал хамыһыа тэриллэн үлэлэбэтэҕэ көһүннэ. Оттуур сир арендатын туһунан мунһахтарга өрүү сураһаллар.

Салгыы П. Е. Тарскай хас да боппуруоһу биэрдэ. Урукку сылларга куруук оҕо иитиитигэр, ул оҕоҕо болҕомто, үөрэх эйгэтигэр үгүһү ыйытар эбит буоллаҕына бу сырыыга Петр Егорович Аллараа Бэстээххэ диэри суол, сүөһүгэ, сылгыга субсидия туһунан, мань таһынан тоҕо улуус үлэтэ республикаҕа 10, 16, 22 о.д.а. ахсааннарга сылдьарый, саатар тутууга 14-с миэстэни, хаһаан биэс иһигэр киирбит диэн, салгыы „Тунал“, „Эт-Ас“ тэрилтэлэр дьылҕаларын ыйытта. Улуус нэһиликтэригэр эбии агроном штатын көрөллөрүгэр баа санаатын эттэ. Бааһыналары нүөлсүтүү, сүөһү эбии аһылыгын үүннэриини үксэтэр ордуун ымпыгар-чымпыгар диэри быһаарда. Халаан кэмигэр өрүскэ хараардар, эрбиур үлэни тохтотуохха, өрүс сүннүн уларытыыга үлэни күүһүрдүөххэ наадатын эппиэтигэр үгүс киһи сөбүлөстэ. Пенсионер Д.Е. Сивцев 2014 сылга котельнайдар тутуллаллар, манна бэлэмнэни үлэтэ хайдаһын сураста. Аны арыгы атыыта бобуллан эрэр диэн, төһө үлэ улууска ытыллар, ыстараап чааһа хайдаһый? Олохтоохтор мелиорация, биэрэги бөһөгөтүү, детсадка капитальнай өрөмүөн, оскуолаҕа фельдшер, „Абитуриент“ штабан үп, баһаарынай хамаанда, от тийэитэ, оскуола музейин нэһилиэк дуу, улуус музейыгар филиал быһытынан биэрэргит буоллар. Нэһилиэккэ элбэх оҕолоох ыал элбэбинэн уонна инбэлиит оҕолор үгүстэринэн эбии оҕо бырааһын күүскэ туруорустулар. Нэһилиэк кырдыҕаһа, үлэ, тыыл ветерана, герой-ийэ, өр сылларга колхозка бэринилээхтик тиритэ-хорута үлэлээбит И. В. Копырина тыа хаһаайыстыбатын сылынан дьыу-уот чааһыгар туох эмэ лыта баарын сураста. Сураһыан иннинэ бэйэтин олоһун кылгастык биллиһиннэрдэ. Ол курдук арыях кэм иһигэр кэргэнин, түөрт оҕотун сүтэрбит, билгин инбэлиит оҕолорун, сизннэрин көрөн олоһор эбит. Киниэхэ дьэтиин өрөмүөннэнигэр 30 тыһыынча солкуобай суумалаах харчы көрүллүүн сөбүн иһитиннэрдилэр. Ытык кырдыҕаска, инники үлэтин, герой ийэ буоларын учототуу, мань таһынан атын оҕолору ылан ииппитинэн дьыуот чааһыгар көмө баара буоллар диэн баа санаа баар. 2 Хомустаах нэһилиэнньэтэ халаан уутугар куруук эмсэвэлиир буолан көһүү, биэрэги бөһөгөтүү, халаан иннинээҕи үлэ туһунан үгүстүк эттилэр.

Түмүккэ сыллааҕы үлэни-хамнаһы барытын хаһаантан ааҕа-билэ олоһобут диэн туран 100% „биһирииллэрин“ биллэрдилэр.

М. ПЕТРОВА

ФРУНЗЕ

Тохсунньу 22 күнүгэр улуус баһылыгын бастагы солбуйааччы Н.В. Слепцов салайааччылаах бөлөх Фрунзе нэһилиэгэр отчуоттаата. Быйыл манна олонхоһут Е.Г. Охлопков – Буоратай үбүлүөйүнэн сибээстэн культура паарката тутуллубут. Быйыл уонна эһиил кварталнай котельнай, сайынны уу турбата, элбэх функциялаах киин тутуулары саҕаланыхтаах.

Оскуола-саад директора Н.С. Петрова тэрилтэтигэр капитальнай өрөмүөнгө көмө көрдөөтө. Олохтоохтор сүрүн кыһалҕаларынан Көбөкөнҥө үөрэнэр оҕолорун таһы буолар. Транспорт суоһунан оҕолор элбэх уруогу көтүтэллэр эбит. Онон фрунзелар оҕолорун таһалларыгар бэйэлэригэр туспа массына туруорсаллар. Өссө биер улахан кыһалҕаларынан нэһилиэккэ фельдшер суоһа буолар. Оноуоха улуус баһылыгын бэрэстэбиитэлэ саас фельдшер ытыахпыт диэн эрэннэрдэ.

Быйыл бөрө наһаа элбээбитинэн бу боппуруос СР Президентэ Е.А. Борисов хонтуруолугар турарынан, бөрөҕө ыксаллаах быһымайгы биллэриллибит. Мунһааха кыттыыны ылбыт охотинспектор С.И. Эверстов Нам улууһугар былырын 41 бөрө, билигин илин энгэргэ 34 бөрө баарын этэн туран бултутурга биригээдэлэр тэриллэллэрин, бултуттарга сүбэ-ама биэрэрин, оперативнай штаб тэриллибитин туһунан иһитиннэрдэ.

Дьэ туттарга мас атыылаһарга туох көмө баарын, сүөһү субсидиятын, сүппүт уһаайба докумуонун хайдах чөлүгэр түһэрэри, база туттуутугар субсидия көрүллэрин о.д.а. ыйыттылар. Фрунзе олохтоохторо бары биер санаанан улуус дьаһалтатын сыллааҕы үлэтин биһирээтилэр.

ХАМАҒАТТА

Хамаҕаттаҕа баһылык отчуота тохсунньу 23 күнүгэр буолла. Отчуоту баһылык бастагы солбуйааччыта Н.В. Слепцов онордо. Хамаҕатта олохтоохторо хаһыаты ааҕалара тутта көстөн кэллэ. Ол курдук «хаһыакка манньк суруллубут этэ, бүгүн хаһыакка отчуоту аахтыбыт» диэн эттилэр.

Үгүс киһи ыйыты биэрдэ. Хамаҕатта кырдыҕас олохтооҕо Г.И. Кривошапкин оттуур сир ууга барбытыгар туох өйөбүл баар буоларын туоһуласта. Бизрэк сыл аайы сулла турарыттан сорох дьыэлэр, уһаайбалар сингэн түһэн ууга барар кутталламыттарынан өрүһү диригэтиигэ, биэрэги бөһөгөтүүгэ туох үлэ ытылларын

ыйыттылар. И.И. Семенов панельнай дьыэ хас сыл болдьохтооһун, көтүллэр түбэлтэтигэр олохтоохтор ханна көһөрүллэллэрин ыйытта. Л.Е. Охлопкова нэһилиэккэ цифровой телевидениеҕа хайдах холбонуохха сөбүн туоһуласта. Саха-французскай лицей интернатын сэбиэдиссэйэ Е.Г. Саввинова интернат олус эргэрибин бэлиэтээн туран интернат тутуутун туруоруста. А.З. Заровняева тыа хаһаайыстыбатыгар былаан тоҕо туолбатаһын ыйыталаста, 2014 сылга ытыллыахтаах Саха сирин норуоттарын 6-с ооньуутугар бэлэмнэни бытаан диэтэ, отчуотка итэвэстэр баалларын ыйда.

Тыл эппит дьон Хамаҕаттаҕа социальнай объектары тутууга үлэ ытыллыбатын бэлиэтээтилэр. Ол курдук, котельнай эрэ тутулуна уонна тулаайах оҕолорго дьэ тутууга саҕаланна диэттилэр. Хамаҕатта урукку баһылыга Н.Д. Захаров общественнойнай тутуу барбатын бэлиэтээн туран, тутууну тендергэ кыайыт дьон мөлтөхтүк ыталларын, онон олохтоох дьону үлэлэтэргэ этии киллэрдэ. Хамаҕатталар улуус кииниттэн чугас олоһор буоланнар село итэвэһин-быһаһынын куруук көрө сылдьаллар. Ол курдук, автовокзал туалета олус кирдээһин ыйан туран селоҕа толору хааччылыылаах туалет туоһуохха наадатын эттилэр. Мань таһынан саха-французскай лицей директора В.И. Эверстов Нам селотун сыбаалкатын хомуйууга туох үлэ ытылларын ыйытан туран бөҕү ыһы-тоһу бэйэбитигиттэн тутулуктаах, утилизацияга улахан болҕомтону ууруохха диэтэ. Хамаҕатта олохтоохторо отчуоту истэн баран „биһириибит“ диэн сыаналаатылар.

В. РЫКУНОВА

КЫҢЫЛ ДЭРИЭБИНЭ

Тохсунньу 22 күнүгэр Кыһыл Дэриэбинэҕэ улуус баһылыгын ааспыт сыллааҕы үлэтин отчуота буолла. Улууска туох үлэ барытын бөлөх салайааччыта С.П. Ядрихинскай биллиһиннэрдэ. Мунһаҕы истэ 20 киһи кэлбит. Олохтоохтор ыйытыыга, кэпсэтиигэ көхтөөхтүк кытыннылар.

Олохтоохтору туох долгугар эбитий? Асфальт суол алдыаммыта-кээһэммитэ бириэмэтигэр онһуулан испэтэ, комбикорма собуота үлэтин туох биричинэнэн тохтоппута, дэриэбинэҕэ маһаһын суоһа, мелиоративнай үлэ барбата, ынах аччааһына, бурдук үүммэтэ, хамнас кырата, суол тэрилтэтин дьылҕата уо.д.а. үгүс ыйыты киирдэ. Манна тустаах дьон эппиэт биэрдилэр. Кэпсэтиигэ киирдэххэ, бизлэсэр А.М. Сивцева: „Чөпчэтиллээх эмтэргэ рецепт суруйбакка олоһобут. Көрүллэр үп-харчы хойутуур, оҕо үүтүгэр эмиз итинник балаһыанна. Үлэлиир мизгэм ирдэбилгэ эппиэттээбэтинэн, саҕа ирдэбилгэ эппиэттиир эмтиир-акушерскай пуун туруорсабын“. Д.Е. Евстафьев: „Улууска туристическай маршруттары элбэтиэххэ, дьон сыныалангын тэрийиигэ күүскэ үлэлиэххэ. Мелиоративнай үлэлэри ыттан ходоһа сирдэрин таһаарыахха. Улууһу аатырдар „Орто дойду“ комплекс курдук тутуу баар буолуон баарабын“. С.Н. Корякина, оҕо саад сэбиэдиссэйэ: „Оҕо аһыгар көрүллэр харчы аччаан иһэр, мань болҕомтоҕо ыларгыт буоллар. Капитальнай өрөмүөн ытырга харчы көрөн былаанга киллэрэргитигэр көрдөһөбүн“. А.Е. Евстафьев: „Улууска ынах-сүөһү аччааһынын тохтоһорго үлэ барыан наада. Эдэр ыялар кэтэх хаһаайыстыба туталларыгар хамсааһыны таһаарыахха, дэриэбинэбитигэр тутуулан эрэр элбэх функциялаах культура дьэтиин „Үтүө дьыала“ хамсааһынна киллэрин. Инникитин түөрт кылаастаах оскуола-сад тутуутун туруорсабыт“.

Түмүгэр олохтоохтор улуус дьаһалтатын ааспыт сыллааҕы үлэтин биһирииллэрин эттилэр.

А.Е. ЕВСТАФЬЕВ, Кыһыл Дэриэбинэ

Кырдыбастан - сүбэтин...

Ааспыт нэдиэлэҕэ улууспут ытык кырдыба-аастара, ветераннара Н. Рыкунов аатынан киин библиотекаҕа мустан ааспыт сылга ыыппыт үлэлэрин түмүктэрин уонна үүммүт сылга туруорунар сороктарын туһунан муньахтаатылар.

Бу муньахха «Нам улууһа» МТ баһылыгын солбуйааччыта И.Р. Попов уонна социальнай харалта управлениетын начальнига Н.Г. Парников кыттыны ылылар.

Улуус ветераннарын сөбүөтүн председателэ Н.Н. Баишев төрөөбүт улуустарын социальнай-экономическай сайдыытыгар улахан кылааты киллэрбит, улуус дьоно-сэргэтэ ытыктыыр, кизэн туттар дьоннорун: Колесов Михаил Яковлевич уонна Пестряков Михаил Егорович ааттарынан Нам селиэнньэтин Көччү микрооройуонугар баар уулуссалары ааттыыр туһунан улуус, нэһилиэк дьаһалталарыгар көрдөһүү түһэрэр туһунан иһитиннэрдэ. Николай Никитич туруорбут боппуруоһун улуус нэһиликтэриттэн кэлбит ветераннар бары биир санаанан өйөөгүлэр.

Ветераннар өссө: «Биир кизэн туттар дойдулаахпыт, мамонт музейин төрүттээчи, кини директорунан өр кэмгэ үлэлээбит, учуонай, археолог Петр Алексеевич Лазарев аатын санаа уулуссаҕа сыһыаран үйэгитиэххэ наада», — диин боппуруоһу көтөхтүлэр.

Дагылааттан иһиттэххэ, ветераннарбыт олох бары эйгэтигэр элбэх өрүттээх үлэни ыыппыттар. Олор истрэтигэр, улууспут ветераннарын дьаныардаах үлэлэринэн, көхтөөх кыттыыларынан «Мэнгэ таас» кинигэ 5-с тома күн сириин көрбүт. Үүммүт сылга таһаарылларды 6-с тома, «Кыһыл талаһа» уонна гражданскай сарини сырдатар кинигэлэр хомулла, редакциялана, бэлэм-

КӨХТӨРҮН, СЭРГЭХТЭРИН СӨБӨБҮТ

нэнэ сылдыбаллар. Ветераннар Ржев куоракка Кыайы күнүн бэлиэтээһингэ уонна Киргизияҕа М.К. Аммосов пааматынньыгын аһыллыгыгар кыттыны ылбыттар.

Нэһиликтэр ветераннарын тэрилтэлэрэ нэһиликкэ ытыллар бары үлэлэргэ өрүү көхтөөхтүк кытталлар, дьиэ кэргэн экономикатын бөбөгөтүүгэ, ыччаты иитиигэ сыралаһан үлэли-хамсыы сылдыбаллар эбит.

Муньахха кытта кэлбит бэрэстэбииттэлэр дакылаатчыкка, баһылык солбуйааччытыгар И.Р. Поповка, управление начальнигар Н.Г. Парниковка элбэх боппуруостары биэртэлээтилэр. Олорго тутта сөптөөх хоруйдары истэн, онтон санаалара көннүөрөн туруорсар араас боппуруостарыгар тохтон этии онортоотулар. Ол курдук, сарии кэммин оҕолорун тыыл ветераннарын статустарыгар тэннири туруорсары, ветераннар дьиэлэрин өрөмүөннээһингэ бэриллэр көмө кээмэин улаатыннарары, нэһиликтэр ветераннарын сөбүөтүн председателигэр ханнык эмэ материалнай

көбүлээһини онорууну, тыыл ветераннарыгар отторун-мастарын тиэйтириллэригэр ГСМ-га, техника өгөтүн иһин төлөбүргэ көмөлөһүүнү, ветераннары баһылыкка льготалаах сууннарыны тэрийиини, сариигэ сураҕа суох сүппүттэр ааттарына, ханна көмүлүбүттэрин чуолкайдьырга көрдүүр үлэни ыытыны, кинилэргэ өйдөбүннүк туруорууну, П.А. Ойуунускай тыл эпийи трибунатын саҥардан туруорууну, мемориальнай комплекскка ыйаммыт хаартыскалары саҥардыыга үбүлээһинин боппуруоһун быһаарары уо.д.а.

Муньах кыттыылаахтара Кыайы 70 сылын бэлиэтээһингэ бэлэмнэни үлэлэри былааннаахтык ыытарга, улууска, нэһиликтэргэ ытыллар бары тэрээһин үлэлэргэ, Замятинскай аабыылары ыытыыга, 2014 с. ытыллар спортивнай ооньууларга бэлэмнэни бары үлэлэригэр, ветераннар дьиэ хаһаайыстыбаны тугууларыгар ытыллар конкурса көхтөөхтүк кыттарга диин уураабы ылыннылар.

И. ИВАНОВ

Айылҕа – алаһа дьиэбит

Тохсунньу 16 күнүгэр «Байанай» булчуттар уонна балыксыттар түмсүүлэрин уопсай муньаҕа буолла. Манна булт хаһаайыстыбатын департаменын Нам улуугар государственнай инспектора С.И. Эверстов, айылҕа, булт харыстабылын государственнай инспекциятын начальнига А.И. Собакин, улуустаабы лицензионнай-көңүллүүр система инспектора П.А. Соловьев у.д.а. кыттыны ылылар.

Муньахха улууска бөрөнү бултааһын дьаһалларын, булчут күнүн бэлиэтиир, кыылы, харамы кыһынны бириэмэҕэ аабыы, учуот үлэтин ыытыгы бэрээдэгин, сааны-саадаҕы ылыыга, көңүлүн туһаныыга тухор ирдэбиллэр, докумуоннар наадаларын, саҥа ирдэбилиинэн үөрэхтээһин тула боппуруостары дүүллэстилэр. Барыта 50-ча киһи кытынна. Ол иһигэр Арбын, Салбан, Бөтүг, Маймаҕа, Хамаҕатта нэһилик баһылыктара бааллар. Кэпсэтиигэ ордук бөрөнү бултааһынга үгүс ыйытыгы кирирдэ. Манна информацияны инспектор С.И. Эверстов, госохотохорана егерэ Л.Н. Мохначевская онордулар. Улууска барыта 40-ча бөрө кутталы үөскэтэн сылдыра биллэр. Балаһан ыйыттан бөрөнү бултааһын саҕаламмыт. Икки адырҕа бултаммытыттан, биир атаҕар капканнаах куоппут. Уус-Алдан, Фрунзе энэринэн 12 үөрдээх бөрө сылдыра биллэр. Тыһыны күннэргэ булт тохтоуллубута. Быйыл хаар чараас буолан, бөрөлөр таптаабыт сирдэринэн сылдыбаллар. Капканнаан булт-

туурга эрэй үөскээбит, буран сырытыгыгар эмиэ ыарахаттар бааллар. Халлаан сылдьа да булт салҕанан барыа. Онно Көбөкөн, Фрунзе, Арбын, 2 Хомустаах нэһиликтэригэр булчуттары хоннорон, гараһынан, уматыгынан хааччыан көмөлөһөллөрүгэр этилэр. Маны тэнэ тустаах үрдүкү тэрилтэлэртэн бугуруон, уматык, буран, спутниковой телефон, оперативнай информация, кэмийер вертолет көмөтүн туруорустулар. Кэпсэтинни ис-

БУЛЧУТТАР СҮБЭЛЭСТИЛЭР

тэн баран хас да киһи тыл эттэ. С.Д. Жирков (Хамаҕатта): „Сылгы сүтүүтүн анардас бөрөлөргө соннуур сыһа. Бэйэбит дьиэ таһынааҕы „бөрөлөрбүтүн“ — ыттарбытын бастаан бэрээдэктиэххэ. Ааспыт сыл түмүгүнэн Хамаҕаттаҕа ыттар 40-ча убаһаны тартылар. Манна эбии дьон кыттыһар, транспорунан сылдьан бултаабыта буолан сир-уоту ибили тэбистэрэллэр, үүтээннэри ыһаллар-тоҕоллор. Бу дьону кытта инспектордар үчүгүйдик ылсан үлэлиэхтэрин наада. Маны таһынан бэйди сылдыра ыттары утары охсуһууга дьаһалта күүстээх дьаһала наада. Ыт хаһаайыһынаах, паспордаах буолуохтаах, баайыга туруохтаах“.

Булчут күнүн бэлиэтээһин туһунан информацияны С.И. Эверстов онордо. Кини: „Бырааһыннык сүрүн сыала-сорууга чемпион булчуттар ааттарын-суолларын дьонго-сэргэҕэ таһаарыы, чөл олозу тарбатыы буолар. Айылҕаҕа сыһыаны, сирин-туому кэспэккэ бултааһыны тутуһуу, — диин булчуттар аналлаах

чылартан араас этиилэр киридилэр. Холубура, хаартыскаҕа, видеоҕа, уран тарбахтаахтарга быыстапка, бастыҥ бөрөһүт, элбэх күндү түүлээҕи бултаабыт булчукка у.д.а. номинациялары олохтуурга.

Кыылы-харамы учуотун туһунан госохотохорана инспектора Ю.Н. Иванов онордо. Көтөр кынаттаахха, сүүрэр атахтаахха төһөнөн сөптөөх, чуолкай учуот оҕоһуллар да, соччонон лицензия (көнүл) квота кэлиитин боппуруоһа сөптөөхтүк аттарылар. Уопсай туһанылар булчуттун сирдэр нэһиликтэринэн учуот бириэмэтигэр сөптөөхтүк, чуолкайдик тыһырыллан улууска түһүөхтээх.

Сааны-саадаҕы ылыыга, көнүлүн уһатыыга, саҥа ирдэбилиинэн үөрэхтээһин боппуруоһугар информацияны П.А. Соловьев онордо. Саҥа саа ылар киһи төлөбүрдээх үөрэби ааһан көнүл ылыахтаах.

И. УВАРОВСКАЯ,
„Байанай“ улуустаабы
булчуттар түмсүүлэрин
салайааччыта

Спорт – дьулуур, спорт – тулууру

СЫЛ ЭРЧИМНЭЭХТИК САБАЛАННА

Тохсунньу 19-20 кк. Мэнгэ-Хаҥалас улуунун Төҥүлүтүгэр Гаврил Десяткин бириһигэр сахалыы пятиборьеҕа республикатаабы турнир буолан ааспыта.

Манна 70 кг диэри ыйааһынга 19 кыттааччыттан Тютюрядов Андрей бэһис миэстэни ылла. Ол курдук ыстаҕаҕа — үһүс, оҕунан ытыыга — бэһис, сүүрүүгэ — алтыс, хапсаҕайга — тохсус, мас тардыһытыгар — уон бэһис. Бу көрдөрүүтүнэн кини „Модун“ спортивнай киин анал номинациятын „Эдэр кэскиллээх спортсмен“ аатын ылла. 70 кг үөһэ Николай Попов ахсыс, Антон Тойтонов уон иккис, Роман Заровняев уон төрдүс буоллулар.

Быйыл атахтаах ыччаттарбыт чэпчэки атлетикаҕа республикаҕа бастыыр иһин күрэхтэһиигэ куһаҕана суохтук кытыннылар. Оҕолорго 3 км НСШ-2 9 кыл. үөрэнээччигэ Игнатьева Ира маҥнайгы, 1500 м Хамаҕаттаҕан Жиркова Ксения үһүс буоллулар. Ыччаттарга 60 м 1 Хомустаахтан Тихонова Лариса маҥнайгы, 3 км Хамаҕаттаҕан Гоголева Надежда төрдүс миэстэлэри ситистилэр.

* * *

Республикатаабы чемпионнар балларыгар биһиги спортсменнарбыт ааттара атыттары тэнэ доржоонноохтук иһилиннэ.

„Сыл бастыҥ хапсаҕайдыыта“ ааты иккис төгүлүн көңүл тустууга РФ спордун маастара Вадим Семенов ылла. Инбэлиит спортсменнарга „Сыл бастыҥ“ пауэрлифтинггэ РФ спордун маастара Иван Халдеев ааттанна. Улуустар ортолоругар „Бастыҥ физкультура учуутала“ аат НСШ-1 учуутала Р.Д. Негнуровка инэрилиннэ. „Бастыҥ спорт федерацията“ ааты хапсаҕай республикатаабы федерациятын вице-президең, биир дойдулаахпыт, Ил Түмэн депутата, „Колми“ ХЭТ директора Н.И. Румянцев ылла. „Сыл бастыҥ мецената“ „Копиртехсервис“ ген. дир. А.Т. Никифоров ааттанна.

* * *

Саҥа дьыл бырааһынныктырын кэнниттэн „Сибойл“ ньиэп хампаанньатын бириһигэр 2000-2001 сс. төрүүх уолаттар ортолоругар көңүл тустууга аһаҕас республика иккис турнира ыытылынна. Турнир РСФСР норуотун үөрэбириитин туйгуна, тренер-преподаватель Е.И. Черкашинга ананна.

Манна биһиги эдэр тустууктарбыт кыттан кэксэ ситиһиллэрдэхтэр. Ол курдук 26 кг Собакин Сергей (Нам-Хатырык) иккис, Шукин Ганя (Нам-Хатын Арыы) үһүс миэстэлэри ылылар. 28 кг Атласов Степан (Нам-Хатын Арыы) үһүс буолла. 38 кг Софронов Дьулустан (Нам) бэһис миэстэҕэ табыста.

КЫАЙАР ЭР САНААНАН КЫНАТТАНАН

Биллиилээх тайскай боксер Григорий Попов сэттинньи бүтүүтэ Благоевченскайга ытыллыбыт панкратион норуоттар икки ардыларынаабы турнирыгар (Россия - Бразилия көрсүһүүлэрэ) 72 кг киирсэн бастакы миэстэни ылыта. Бу кэнниттэн Хабаровскайга „Битва империи-2“ турнирга (Россия - Европа көрсүһүүтэ) ситиһиллээхтик кыттан кыайыы көтөлөнөн кэлбитэ.

Ахсынньы 22 күнүгэр Дьокуускай 2 №-дээх оҕо спортивнай оскуолатыгар силовый көрүнүгэр республикатаабы турнир буолан ааспыта. Манна 59 кг спорт маастарыгар кандидат Афанасий Марков чемпион үрдүк аатын ылыта. 83 кг Россия, республика чемпиона, спорт маастара Иван Халдеев боруонса мэтээли ситиспитэ. Хамаанданан Дьокуускай 69 очколаах маҥнайгы, Алдан 42 очколаах иккис, Нам 20 очколаах үһүс миэстэлэри ылыттар.

Ааспыт сыл түмүктэрин көрдөххө, турнирнай таблицаҕа көстөрүн курдук, улуус нэһиликтэрин икки бөлөххө арааран күрэхтэһэн кэлдибит. Мин сүрүннээн улахан нэһиликтэргэ тохтуом этэ. Ааспыт 80-90-с сс. ылан көрдөххө, 1 Хомустаах, Үөдэй нэһиликтэрин анардас ааттарын истэ-истэ куттаныллар буолара. Хайдах эрэ кинилэр кыайыт киһи диин буччум ыра санаа баара. Оттон билигин, кистэл буолбатах, кинилэр сорох көрдөрүүлэриттэн киһи кыыстар сыһпалара бааллар. Тэрээһин бүтүннүүтэ салалтаттан, тустаах тэрийэр дьонтон-сэргэттэн улахан тугулуқтаах. Үөдэй хамаандата урукку өттүгэр игровый көрүнүгэр, хайыһарга, чэпчэки атлетикаҕа бастакылар кэксэлэригэр ааттанара. Билигин бүтэһик миэстэҕэ сылдыра. Оттон хайыһарга республика күрээбэр улуус хамаандатын көмүскүү үөдэйдэр ааттара ааттанар. Бу нэһиликкэ спортивнай саала үлэҕэ киирдэ. Манна араас инвентарь, дьаһаллаах хаһаайын, спортивнай инструктор наадалар.

Бу бөлөххө партизаннары хайгыахха сөп. 2011 сылтан манна инструкторынан М.М. Колесов үлэлиир. Күргүөмнээхтик, түмсүүлээхтик үлэлэбиттэрин түмүгэр, нэһилик 5-с миэстэҕэ табыста. Быйылгы спортивнай сылы үс бастыҥ иһигэр киирбит диин сыаллаах-сорууга саҕалаатылар. Кыра нэһиликтэртэн 3-4 сыл анараа өттүгэр Никольскайга үчүгэй тэрээһиннээх инструктор үлэли сылдырыбыта. Очолорго Бөтүгнэ кулууп директорунан үлэли сылдьан инструктор В. Бандеровтын Никольскай кыайыахтаахпыт диин сыал-сорок туруоруунан үлэли сылдырыттыгыт. Ол бэйэтэ билигин Никольскай 5-с, Бөтүг 1 миэстэҕэ сылдыраллар.

Кэлигини кэмгэ спорт улахан политикаҕа кубулуйда. Үүммүт 2013 с. Чурапчыга „Манчаары ооньуулар“, 2014 с. VI республикатаабы спортивнай ооньуулар Намга ытыллыахтара. Манан сибээстээн улуус спортивнай олоҕор улахан эппиэттинэс уонна ирдэбил турар. Итэспит элбэх. Ону көннөрөр сыалтан тустаах спортсменнар, салалта өттүтүн күтүөннээх болҕомто, сөптөөх тэрээһин ирдэниллэр. Намнар биер өттүнэн ылан көрдөххө, түмсүүбүт суох, ыһыллааспыт. Ошон бука бары биер санааҕа кэлэн, биер ньыгыл кэксэҕэ мустан түмсүөбүт, кыайыабын-хотуоһун!

И. УВАРОВСКАЯ – КҮРҮЛГЭН

АБЫЙАХ ТЫЛ МИНЬИГЭС

«Ленскэй нэһилик» МТ дьаһалтата Саҥа дьыл иннинэ оҕолорго анаан биллэрбит, Нам с. Саҥа дьыллаабы харыйатыгар ооньуурдары оноруу конкурсугар 146 оҕо кыттан, 200 ооньуур комиссия дүүлүгэр киирбитэ. Кыайылаахтарынан буоллулар: 1 миэстэ – Осипов Ньургун, Нам 1 №-дээх орто оскуолатын 6 «а» кылааһын үөрэнээччигэ, онорбут «Хаар киһи» ооньуура, 2 миэстэ – Парников Вася, Нам алын сүһүөх оскуолатын 2 «а» кылааһын үөрэнээччигэ, «Пингвиннэр» ооньуура, 3 миэстэ – Тихонов Сайдан («Түөлбэ» оҕо киинэ) «Урүн көмүс таба» ооньуура. Бары кыттааччыларга сертификаттар, ону кытта 80 оҕо биһирэбил бириистэр туттарылыннылар.

А.Е. ОЛЕСОВА,

социальной боппуруостарга кыл. специалист

ЫНҢЫРЫЫ СУРУК

Күндү Нам улуунун олохтоохтору, тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онорооччулара, туһааннаах хаһаайыстыбалар, тэрилтэлэр салайааччылары, бииргэ үлэлиир коллегаларбы!

Саргылаах Саҥа дьыл салаллан кэлбитинэн, Тыя сириҥ сайдыгытын сылынан барыгытын итиитик-истинник ис сүрэхтэн эбэрдэлибит!

Ааспыт 2012 сыл биһиэхэ элбэх үтүө дьаһалы, тэрээһини, түмүктээх үлэни тосхойдо. Балаҕан ыйын 27 күнүгэр 1644 №-дээх Саха республикатын Президенин «Тыя сириҥ сайдыгытын кэлим дьаһалларын туһунан» Ыйааҕа табыста. Бу Ыйааҕы олоххо киллэриигэ улахан үлэлэр ытыллылар былаанналар.

Мань тэҥэ, 2013 сыл Нам улуунугар улууспут баһылыгын дьаһалынан Тыя сириҥ сайдыгытын уонна благоустройствотын сылынан биллэрилиннэ.

Ытыктабыллаах биир дойдулаахтарбыт, хороҕор муостаабы, сыспай сизллээҕи дэлэтээччилэр, үүнүүлээх бааһына бастыҥнара, күөх быйаҥы сомсооччулар, хотуна хоһууттара, тыя сириҥ сайдыгыгар туһуламмыт дьаһаллары олоххо киллэриигэ ыллыктаахтык ылсан төрөөбүт улууспут сайдарын туһугар бары түмсөн күөскэ үлэлиэҥ, ингэмтэлээх эмис эти, үрүлүйэр үрүн илгэни үкэтиэххэйиҥ, көмүс туораҕы, ингэмтэлээх оҕуруот аһын дэлэтиэххэйиҥ! Үүммүт сыл биһиэхэ барыгытыгар ситиһини, үгүс үөрүүнү аҕалын, былааннаабыккыт барыта туоллун!

Норуот күүһэ - көмүөл күүһэ!
Бары өйбүтүн түмэн, күүспүтүн холбоон Нам улуунун тыатын хаһаайыстыбатын салаатын үрдүк кирбиилэргэ таһаарыабын!

«Нам улууһа» МТ дьаһалтата,

Нам улуунун тыатын хаһаайыстыбатын управлениета, «Эрэл» ТХПК коллектива

Николай ПОПОВ: «ТАҤААРЫЫЛААХ, ТҮМСҮҮЛЭЭХ ҮЛЭНИ БАҔАРАБЫН»

Ааспыт нэдиэлэҕэ Партизан нэһилиэтин культуратын дьиэтигэр «Тыя сириҥ сыла» саҕаламмытын бэлиэтиир улуус тыатын хаһаайыстыбатын бары салааларын үлэһиттэрин Саҥа дьыллааҕы үөрүүлээх түмсүүлэрэ үчүгэй тэрээһиннээхтик, сэргэхтик барда.

Бу тэрээһингэ СР ТХМ министрин солбуйааччыта Н.Н. Попов, «Нам улууһа» МТ баһылыга А.И. Ильин, улуус депутаттары сэбиэтин председателэ А.Х. Христофоров, улуус баһылыгын 1 солбуйааччы Н.В. Слепцов, «Улуус тыатын хаһаайыстыбатын управлениета» МКТ начальнига В.Г. Алексеев, улуус баһылыгын солбуйааччылары И.Р. Попов, С.С. Матвеев, нэһиликтэр баһылыктара кытыһы ыллылар.

Министерство, улуус салайааччылары ааспыт сылга барбыт үлэ-хамнас, түмүктэр, үүммүт сыл сорукуртарын туһунан иһитиннэрэн баран бастыҥ үлэлээх үлэһиттэргэ, хаһаайыстыбалар, тэрилтэлэр салайааччыларыгар РФ, СР уонна улуус үрдүк наҕараадаларын туттартаатылар.

Николай Николаевич улуус дьаһалтата улуус тыатын хаһаайыстыбатын сайыннарыыга кэнники түөрт сылга улахан хамсааны тыаһаарытын бэлиэтээтэ уонна: «Үүммүт сылга улуус дьонугар-сэргэтигэр таһаарылаах, түмсүүлээх үлэни баҕарабын. Билигин ыллыбыт дьаһаллар, кирбиилэр сарсынныга тирэх буоллуннар. Үлэбит таһаарылаах, кыайылаах-хотуулаах буоларыгар эһиэхэ - намнарга эрэнэбин», - диэн туран РФ уонна СР наҕараадаларын туттарда: РФ ТХМ Махтал суругун «Тэ-

риҥ нэһилиэгэ» МТ баһылыга; — «Нам улуунун тыатын хаһаайыстыбатын управлениета» МКТ Бочуотунай грамотатынан: М.Г. Алексеева - «Шмидт» б/х агронома, А.С. Алексеев - «Истэр» б/х механизатора; — МКТ салайааччытын, кылабынай специалистарын анал бириэстэринэн: нэһиликтэр тыа хаһаайыстыбаларын специалистара: З.Е. Степанова (Салбаҥ), С.И. Кривошалькин (1 Хомустаах), В.И. Марков (Хатын Арыы). Кинилэри сэргэ элбэх бастыҥ үлэһит улуус баһылыгын уонна управление Махтал суруктарынан бэлиэтэнилэр.

Бу үөрүүлээх тэрээһингэ 2012 сылга тыа хаһаайыстыбатыгар олохтоммут 16 номинацияҕа кыайылаабынан тахсыбытыттар ааттара ааттанна.

Тэрээһин үөрүүлээх чааһа «Нам улууһа» МТ дьаһалтата, тыатын хаһаайыстыбатын управлениета уонна «Эрэл» ТХПК коллектива улуус олохтоохторун, тыатын хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онорооччуларыгар туһаайыт Ынҥыры суруктарын иһитиннэринэн түмүктэннэ. Мустубут дьон ынҥырыны ылыналларын, биһирээлэрин дохсун ытыс тыаһынан бигэргэттилэр.

2012 СЫЛ НОМИНАЦИЯЛАРЫН ХАҤААЙЫННАРА

Улуустааҕы комиссия (председатель, улуус баһылыгын 1 солбуйааччы Н.В. Слепцов) быһаарбытынан тыа хаһаайыстыбатын араас салааларыгар 2012 с. олохтоммут номинацияларга бастыҥнарынан ааттанналар:

- «Дорохой уонна сүмэһиннээх аһылыгы бэлэмнээһингэ бастыҥ т/х тэрилтэ» - «Баһыкы» ТХПК (предс. С.Н. Ноговицын, Көбөкөн);
- «Бастыҥ оҕуруот хаһаайыстыбата» - «Шмидт» б/х (баһ. Г.Г. Уваровскай);
- «Бастыҥ хортуппуй хаһаайыстыбата» - «Сүүрээ» б/х (баһ. О.Г. Жиркова);
- «Бастыҥ фермерскэй-бааһынай хаһаайыстыба» - «Сэргэ» б/х (баһ. В.А. Герасимов);
- «Сайылыктааһынна бастыҥ хаһаайыстыба» - «Ымыйах» б/х (М.А. Ядреева);
- «Бастыҥ сылгы хаһаайыстыбата» - «Кэскил» б/х (А.А. Кузьмин);
- «Бастыҥ үүт хаһаайыстыбата» - «Дьөһөгөй» б/х (З.В. Винокуров);
- «Бастыҥ үүт тутар пуун» - Үөдэй үүт тутар пууна (В.Н. Алексеева);
- «Бастыҥ арыы астыыр сыаҕа» - Арбын сыаҕа (М.П. Иванова);
- «Бастыҥ ветеринарнай учаастак» - Салбаҥ ветучаастага (сэб. Д.А. Лугинова);
- «Сыл бастыҥ ыанньыксыта» - А.В. Слепцова, «Толоон» б/х баһылыга;
- «Сыл бастыҥ механизатора» - И.И. Дьяконов, «Тунал» ХЭТ;
- «Сыл бастыҥ техник-осемнатора» - К.П. Николаева;
- «Тыа хаһаайыстыбатыгар сыл бастыҥ мөцөната» - М.П. Сивцев, «Дьулус-97» б/х баһылыга;
- «Бастыҥ ветеринарнай специалист» - А.Н. Бурцев, Хамаҕатта ветучаастагын сэбиэдиссэй;
- «Тыа хаһаайыстыбатын бастыҥ специалиһа» - Е.Н. Протопопов, 2 Хомустаах нэһилиэтин специалиһа

САЙДЫЫБЫТ БЭЙЭБИТИТТЭН...

СР Президентэ Е.А. Борисов 2012 с. балаҕан ыйын 27 күнүгэр «Саха республикатыгар тыя сириҥ кэлим сайыннарыы туһунан» 1644 №-дээх Ыйааҕын олоххо киллэриин саҕалаанна. Бу Ыйаахха олоһуоран СР правительствота түүрт суол былааны бигэргэпитэ. Онно бастаһын - республикаҕа ытыллар үлэлэри хамсатар, сүрүннүүр правовой актлары бэлэмнээһин уонна ылыныы; иккиннэн - тыя сириҥ кэлим сайыннарыыга ытыллыахтаах үлэлэр; үсүнүнэн - республикатааҕы туһааннаах дьаһаллар; төрдүнүнэн - олохтоох салайыны органнын уонна общественной холбоһуктарын тыя сириҥ сайыннарыыга кэлим былааннара киллэриллибиттэрэ.

Ытыллыахтаах үлэлэртэн сүрүннэрин билиһиннэрэр буоллаха: - Ынах сүөһү ахсаанын чөл тутар, элбэтэр инниттэн ыанньык ынах төбөтүн ахсын ааспыт сыл бүтүүтүгэр 6 тыһ. солк. бэрилиннэ, быйыл ити 10 тыһ. солк. диэри эбиллэн бэриллиэ. Бааһынай хаһаайыстыбатын саҥа тэриммит 46 хаһаайыстыбаны атаҕар туруорар туһунан уонна 15 хаһаайыстыба сүөһү ферматын туттарыгар РФ ТХМ конкурсулар кыттан кыайдахтарына, холбоон 202 мөл. 688 тыһ. солк. суумалаах (о.и. федеральнайтан - 146 мөл. 842 тыһ. солк.) үбүнэн өйбүлү ылыахтара. Сыл түмүгүнэн 10 фермергэ 300 тыһ. солк. суумалаах СР Президенин грана бэриллиэ. 70 км усталаах сайынны уу ситимэ тардыллыа (бу сылга СР ТХМ нөҥүө 141 мөл. 128 тыһ. солк., о.и. федеральнайтан 35 мөл. 928 тыһ. солк. уонна республикаттан 70 мөл. солк. көрүллүө). Тыя сиригэр олоһор ыал ипотека кредитинэн туһанар кыаҕын үрдэтэргэ быйыл социальнай төлөбүр дьыэ сыанатын 40%-гар диэри улаатыннарыллар көрүллэр. Ону быйыл 190-тан итэҕэһэ суох ыал туһаныахтаах. Маньаха бастатан бюджет эйгэтин үлэһиттэрэ тиксирээхтэрэ.

Аны тыя сиригэр бэйэ дьыалатын тэриһини уонна дьарыктаах буолууну өйүүргэ сыл устата туох өйбүл оҕоһулдуобар тохтоотохко:

I. Уус-уран оҕоһугу, тутуу матырыйаалларын киллэрэн туран, олохтоох производствоны өйөөһүнү үбүлээһингэ:

- олохтоох производствоны өйүүргэ 160-тан итэҕэһэ суох ахсааннаах аччыгы уонна дьобус бизнес тэрилтэлэрин үбүлээһин - 84 мөл. 520 тыһ. солк.;

- тыя сириҥ сайдытыгар туһуламмыт муниципальнай программалары үбүлээһин кээмэйин улаатыннарыы - 50 мөл. 000 тыһ. солк.;

- бэйэ бородууксуйатын переработкалааһынна тыя хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онорооччулар уонна аччыгы уонна дьобус бизнес тэрилтэлэрин предпринимателлэрэ бииргэ үлэлээһиннэрин хааччыыга - атыга барар бородууксуйа кээмэйин элбэтти;

- кредиттиир тэрилтэлэртэн ис ылбыт 10-тан итэҕэһэ суох ахсааннаах тутуу матырыйаалын онорооччулар ороскуоттарын сабыыга - 10 мөл. солк.;

- куораттыы тииптээх бөһүөлөк уонна тыя сириҥ сайдытыгар социальнай-экономическай сайдытыгар туһуламмыт 16 бастыҥ бычат бырайыагар СР Президенин гранын үбүлээһингэ - 20 мөл. солк.;

- 65-тэн итэҕэһэ суох ахсааннаах аччыгы уонна дьобус бизнес тэрилтэлэрин социальнай суолталаах өнгөлөрү онорууларын үбүлээһин - 32 мөл. 870 тыһ. солк.;

- кыаммат кырдыбаас дьону иитэ ылар 50-тан итэҕэһэ суох дьыэ кэргэни үбүлээһин - 9 мөл. солк.

II. Аччыгы кредиттээһини тэриһингэ үбүлээһин (тыя хаһаайыстыбатын кредиттиир кооперативтарын нөҥүө эмия):

- 3 киһиттэн итэҕэһэ суох ахсааннаах 8% сыллааҕы ставкалаах 5 сыл болдохтоох 5 мөл. солк. тийэ кредити биэриигэ - 15 мөл. солк.;

- аччыгы уонна дьобус бизнес тэрилтэлэригэр үлэли сылдыар предпринимателлэргэ (15 киһиттэн итэҕэһэ суох) производстволарын сайыннаралларыгар 3 сылга болдохтоох 1 мөл. солк. тийэ кредити биэриигэ - 15 мөл. солк.;

- аччыгы уонна дьобус бизнес тэрилтэлэригэр (фермер хаһаайыстыбаларын киллэрэн туран) кредити биэрэр республикатааҕы солук фондатын кытта үбүлээһингэ үлэлэхэр бааннар (3-тэн итэҕэһэ суох) ахсааннарын элбэтти;

- II таһымнаах кооперативтар предпринимателлэргэ (10-тан итэҕэһэ суох киһиэхэ) субсидияны биэриилэрэ - 11 мөл. солк.

III. Табыгастаах административнай эйгэни тэриһингэ:

- тыя сириҥ аайы (1-тэн итэҕэһэ суох) бизнес-инкубаторы тутууга - 3 мөл. 333 тыһ. солк.;

- республика 34 улуунугар предпринимательствоны өйүүр бэрэстэбиитэллэр үлэлэрин сайыннарыыга - 19 мөл. 943,6 тыһ. солк.

Мантан көрдөхкө кизн хабааннаах үлэ-хамнас ытыллылара, кырата суох үбүлээһин көрүллэрэ былаанналар. Ол эрээри, төһө да бэртээхэй Ыйаах тахсыбытын, дьаһал ылыллыбытын иһин сайдыы бэйэтинэн хааман кэлэ суоҕа, онон тойон-хотун илиитин-атаҕын кэтэһэн олоһорко сүөһүбүтүн-асытын элбэттиинэн, сиргэ-уокка киһилии сыһыаннаһан үүнүүнү өлгөмнүк сомсон олохпутун оностунууга турунар кэммит кэллэ.

КӨМӨ БААР ЭРЭЭРИ...

Бары билэрбит курдук, быйыл сайын хотуналары уу ылан, оттоһун уу түспүгүн кэнниттэн саҕаламмыта. Ыкса күһүн от сүмэтин сүтэригин кэннэ оттообуспут. Быйыл сүөһүгэ да, сылгыга да ыарахан кыстык ааһан эрэр. Оттообут оппут бүтүннүү хара буор, ону тэби-тэби сүөһүлэргэ сиэттибит.

Сэтинньиттэн кыра-кырааан сүөһү төрөөһүнэ саҕаламмыта. Ордубут үппүгүн, быйыл үүт сыанатын эбэннэр, ким төһө кыайарынан туттардылар. Ол эрэн сайынны кэмгэ үүт сыаната түһөр.

Мин санаахпар, сүөһү көрүүтэ олус үлэлээх, онон үүт сыанатын үрдэтэлэрэ буоллар. Тыя сиригэр анардас сүөһүнэн иитинэн олоһор ыал элбэх. Билигин гаас сыаната үрдүү тулар, оттон эт, үүт сыаната биир кэм тулар.

Окко техника эрэ сүүрдэһин оттуур кыахтаабын. Техника өр сүүрбэт, ыраах алааска тахсан оттуурга балайда саппаас чаас эрэйиллэр. Арай, «Россельхозбанк» нөҥүө субсидия ылан туһанарга бу дьон дохуоттара сөп түбэспэт. Дьону наймылаһарга балайда бириэ-мү, харчы наада. Хата, быйыл «Туналгы» ТХПК нөҥүө эмия, уотурба кэлэн түнэгилиннэ. Кооператив салайааччытын Дьяконова Мария Ревовна, бухгалтерын Васильева Татьяна Ивановна үтүө суобастаахтык үлэлиилэр. Үүт харчыга кэмийгэр кэлэн түнэтиллэр. Тыя сириҥ олохтоохтору оту эрэ кыайа оттуулара буоллар, сүөһүнү, сылгыны дэлэтиэ этилэр. Ыччат тыя сиригэр олоһоругар билигин кэмгэ сүрдээх элбэх чэлчэтиллэр көрүллэн эрэллэр. Ол эрэн, хомойуох иһин, эдэр ыаллар киин сиргэ талаһаллар.

Сүөһүлэрбит, сылгыларбыт кыстыгы этэнгэ туораан күөххэ үктэннэллэр ханнык диэн түмүктүүбүн.

Т.В. ПЕТРОВА, Моду

Балаһаны бэлэмнээтэ И. ИВАНОВ

Здравствуйте, уважаемые жители и гости Намского улуса!
Общество с ограниченной ответственностью «Ленские зори» поздравляет Вас всех с наступившим Новым 2013 годом и приглашает отдохнуть на туристической базе «Дьонкума (Песчаная гора)».

Турбаза находится на противоположном (правом) берегу реки Лена напротив п. Графский Берег и расположена по береговой полосе на горе. Время пути летом по воде 15-20 минут от лодочной станции п. Графский Берег на моторной лодке. В зимнее время по ледовой дороге 25-30 минут на автомашине.

Что имеем и предлагаем?

На турбазе восемь объектов – 4 гостевых дома, баня, гараж, дом для проведения корпоративов и других культурно-массовых мероприятий, дом для персонала.

По сезонам действуем;
Летне-осенний период (июнь-сентябрь) – детская и смотровая площадка, волейбольная площадка и настольный теннис, тир и городки. Баня, пляж, пески, водный аттракцион (водные лыжи, детский банан, банан для взрослых, водные качели), катание на лодке, рыбалка (с доставкой на ближайшие острова, рыбалка с лодки), сбор ягод (брусники) и грибов и просто отдых. Корпоративы, дни рождения, юбилеи и встречи одноклассников, семейный отдых – это то, что мы можем предложить

ВРЕМЯ ОТДЫХАТЬ

вам в летний период.

Зимне-весенний период (декабрь-апрель) – отдых на природе, встреча Нового года, катание с ледяной горки, катание на снегоходе, дискотека, корпоративы, лыжи, каток, спортинг, подледная рыбалка, баня.

Прекрасный вид с горы на великую и красивую реку Лена, чистый воздух, сосновый бор, хорошие условия для отдыха и приемлемые цены дадут Вам возможность хорошо отдохнуть, набраться сил и энергии.

Существуют скидки, доставка на своем автотранспорте. Время отдыха не ограничивается. Цены, условия и другие вопросы, касающиеся вашего отдыха, оговариваются в каждом случае отдельно. Гостевые дома от 4-х до 10-местных, в каждом доме печки-буржуйки, посуда для приема пищи, для приготовления пищи. Есть в аренду спальные мешки. Дрова, вода, мангалы, шампура, костровое снаряжение от турбазы. Есть условия проведения

корпоративных мероприятий, семейных праздников.

Заказы нужно делать предварительно.

По всем интересующим вас вопросам можно обращаться по телефону 8-924-367-41-64

**Директор ООО «Ленские зори»
Ермолаев Юрий Прокопьевич**

Адрес: 678380 Намский улус, с. Намцы, ул.Чернышевского 60/1 м-н «Бэдр»

АРМИЯҔА ХАРЫСХАЛ

Билигин, урукку курдук 15 республикалаах, тэн бырааптаах сэбиэскэй кэм буолбатах.

Кэнники кэмгэ атын сирдэргэ, куораттарга; үөрэххэ, армияҕа сылдьар оҕолорбутугар атын омуктар сыһыаннара тыйыһыбыт, нэгэтибит, чиччи-гирбит. Соуруу үрдүк үөрэххэ үөрэнэ сылдьар оҕолорго эмиэ, буруйу онорорго соруйан күһэйэн, ол оҕо дьонуттан харчы хомуйар ханаал оностор буолан эрэллэр. „КЫЫМ“ хаһыат 2012с. ахсынньы ый 20 күнүгэр, чэппиэргэ тахсыбыт Туяаара Сиккиэр „Тоҕо кырбаабыттары?!” – диэн суруйуутугар бэйэм быһаарыбын ытабын. Туяаара барахсан: „Уолаттары аҥардас саха буолалларын иһин кырбаабыттар” – диэн быһаарытыгар сөпсөспүгүн биллэрэбин. Уолаттары саха буолалларын иһин кырбаабатылар, кинилэри „якут” буолалларын иһин кырбаатылар!

Нуучча уолаттара хантан саха тылын билиэйтэрэй?! Сахалыы саймаархайдык: – „Сахаларгыт дуо?” – диэбэтэхтэрэ чуолкай! Кинилэр, эрдэтэн куомуннаһан, кырбырдыгы бэлэмнээн, тистэрин быһынан сэнэбитти-нэгэйдик сыһыан: – „Якуты да-а?” – дииллэр. Ону уолаттар барахсаттар, оскуолаҕа „якуты” диэн тыл ис хоһоонун билбэккэ, армияҕа барыты буоланнар: – „Да, якуты!” – диэн кириэн биэрэ-эстииллэр. Оо-дьэ, кыһыы-аба диэтэбин! Төһөлөөх өр кэмгэ этэ-суруйа сатаатыбыт, барыгытыгар тийидин диэн, туох баар хаһыаттарынан, телевизора-радиоҕа кытары: – „Якут буолан бүтүн, саха буола охсон!” – диэн.

Ол тухары ылыммакка, уолаттары кырбааһын тохтообот. „Якут” буоларбыт тухары, кырбаныы-сэһэниэн Россия үрдүнэн тохтуу соҕоа. Эбиитин эмэ...э тэбэрдий, күлүү-элэк гынан; „Уолгут „Дидбатка” 2-3 сылга армия хаайытыгар барар

буолла. Адвокат услугатын 150 тыһыынча... харчыны төлүүгүт дуо?! Атын түбэлтэҕэ эпипиэттир кыахпыт суох” – диэн, албакааттыын төрөпүттэригэр телефоннаан моһуйуохтара, байыаннай суут онтон атыннык көрбөт. „Якуттар баайдар, син бир төлүөхтэрэ” – диэн саныйыллар. Харчы ылбатахтарына: „Бэйэтигэр тийиннэ”, „Үөһээтэн суулунна”, „Ыалдан өллө”, „Сүрүбэ эмискэ тохтоого” – диэн, армиятан эдэр уолаттар сыынкабай хорроупка, бэккэлээтэбин аарыһах, ньиэрбинэй, киһи аҥаара буолан кэлэллэрин онортороллор.

Алҕаска, ордон кэлэн да баран туһата суох киһийдэх, ийэтин ытатар, аҕатын эрэйдиир ыччат, эбиитин онтон оҕустаран биис буолуу, ойбуо кырбааһын, күн аайы оҕону куттааһын, хаайыыга түбэһии, сүрүбэ суох буолуу, табахтааһын, арыгылааһын, (иждивенчество-тунеядство), кыһыллыы, буруйу оноруу Саха Сириг үрдүнэн олугун үксээтэ. Ити түмүгэр, саха кыһына атын омукка ойох буолуута элбээбитин туһунан дьон этэр, хаһыаттар да „үөрэ-көтө” суруйаллар. Дьэ, бу саха омук – дьох буолбут ынырык олоҕо! Итинник олох хантан кэлэ? Ити олох үһү дуо?

Сөп буолуо. Куруук бэт буоллахпытына, били хансыа кыыс: – „Хата, мин саҥарбатым, ээ!” – диэбитин курдук, саҥарбакка олодохпунуна эрэ, сылаас былааска олоруохпут дии санаамаҥ. Аҥардас сылаас, хамнастаах үлэҕэ хаайтара сылдьан, хамнаһа суох хаалыам диэнтэн күһэллэн, бэлэм бэрэскигэ бэйирэн, саха омук сириг-уотун, күөллэрин-өрүстэрин, айылҕатын, уолаттарын-кыргыттарын салгы аҕабаастатымаҥ, хайыта астарымаҥ! Омугун туһугар саҥарар, туруорсар САХА дьонун Саха Айылҕата сөбүлүүр, ТАНГАРА ытыктыыр. Туруорсубакка олоруу истэбиллээх, сэттэ-

эх! Бары турунуг! Армияҕа, саха уолаттарын ситэ-хото буһа илик эмньик эттэрин „стариктарга” нэгэйдик ньыһытан илдьи кырбата, „дэдтэргэ” ибили билкигэтэ, ситэ туола илик куттарын-сүрдэрин „хара омуктарынан” түрбүйэ-түрүбүэ куттуу, ньулдаһай өйдөрүөн-санааларын өһүөннээн туран „майордар”, „лейтенаннар” өһөрө-самнара сырыттаһтарына (дэдтэри-омуктары аахпакка туран) үөрэтиэхтээх-иитиэхтээх эпипиэрдэбит дуомнара бэйэлэринэн кырбылларын истэ-истэ истибэтэҕэ буолар, көрө-көрө көрбөтөҕө буола сатыыр, иэдээн-нээх саат-суут!

Игинник нэгэй, содур быһымайгы Россия үрдүнэн якуттары утары тахса турдаһына, манна; ыллыы-туойа, көрүлүү-нарылыы, үөрө-көтө, „мунһахтыы” сылдьаргыт: – Улахан Аньылы! Ырыаһыт – ынчык буолан иһиллэр. Армия хаһаанга диэри, урукку НКВД лааһырын курдук буолуон сөбүй? (Үгүс бэрэбиэркэ Саха Сириттэн тийдэбинэ наар үчүгэйи эрэ көрдөрүллөр, ону баҕас сатыыллар. Буруйу барытын Устаапка сиһэнэн, уолаттарга түһэрэллэрэ биллэр...)

Бу күнтэн, Армияҕа барар саастаах уолаттар; „Какая национальность?” – диэн ыйыттахтарына, и по русски: „Я, саха!” диэн. „Какой язык?” – диэтэхтэринэ, „язык саха!” – диэн, сахалыы саҥаны кытары билсипин, „Какая Вера?” – диэннэ, „Вера Тангара!” – дэһин, (христианство-православие буолбатах!). „Откуда?” – диэннэ, „дэһин, араспаанһан, аҕаҥа аата сахалыы сурулла сылдьар буолуохтаах! „Откуда?” – диэтэхтэринэ, „Республика Саха” – диэн.

Армияҕа барыаххыт иннинэ Харатаалаҕа кэлэн арчылатын-албатын. Сахалыы харысхалламыт уолаттар армиятан маһтан телефоннуулар: „Убайкаа, улахан Махтал! Учебка бүттэ,

войскаҕа кэллибит. „Дьэ, манна бэрээдэк амырыын эбит эрэри, дыккитигэ түбэһэн сылдьабыт”.

– „Армияҕа туох дыккитэ кэлиэй, бэккэ гыннар „дедовщина” улаатта ини!” – диибин. Уолаттарым барахсаттар, этэллэр: – „Дыккити баар, биир призывка кэлбит уолаттарбытын кырбыы сылдьаллар, бытык хорунар пенанан ыстаран, араас куһаҥан тыллара сыһыннах эттэригэр суруйаллар, холобура арыый да амата: „я жопа”, „я сука”, „я мразь”, „я говно”, „я баран”... энин диэн. Якут диэн тыл тылбааһа оннук үһү. Кырбыы-кырбыы наскы, портянка, туалет сууйтара сатыыллар. Бигини буоллар суох! „Бритоголовой” аҥардаах, скинхед тыллаах-өстөөх нуучча уолаттара кырбаары гыннахтарына олох билбэт мусульман уолаттарбыт, „ааралар, азердар”, хара омуктар көмүскэһэллэр, олох атабаастапаттар! – „Не трогать, он саха! Через наш труп!” – дэһэллэр. – „Дьэ, дыккити! Өсөтүл Махтал! Инньэ гынан, атын уолаттарбытын көмүскэһэ сатыы сылдьабыт” – дэһээхтииллэр.

Итэҕэллээх омуктар оҕолоро кытары, итэҕэллээх омугу олус ытыктыыллара итиннэ кытары көрөбүт. Оҕолоргутугар атын омук оҕолоро куһаҥнык сыһыаннаспаттарын туһугар суһаллык турунуг. – САХА БУОЛА ОХСУН! Мин бэйэм кыапынан көмөнү оноро олоробун. Аны эһиги, Бары тэрилтэлэр, ийэлэр-аҕалар туруорсар кэмгит кэллэ! – Ил Дархан, Ил Түмэн, Баһылыыр Сүбэ, Гордума, Саха Сириг Салайааччылары, букабары бэйэбит анал делегациянан ол чаастарга көтөн күпсүйөн тийиэн Саха Омук Салайааччылары Баалларын Биллэрин, барытын быһаарын, сыска-буорга хаалларымаҥ, саха омук оҕолорун көмүскэһин!

(Москваҕа, бука-бары биир-сөмөҕө буолан, суулаһан тийиэн Бырааһыннык ахсын Саха Сириг көрдөрөгүт курдук, саха уолаттарын өбүгэлэрин албан

ааттарын быһыһырга, эмиз биир ньыгыл буолун. Көрөргө астык, дьонноохпут ээ дэһэбит). Уонна ким кэлэн барыаһай? Официальной делегация барыахтаах. В.В. Путинҥа тийиэ тиэрдин! Эбэтэр, Кини эрэ ороостобуна сахалары кырбааһын, өлүү-сүтүү тохтуур дьыалата буолла дуу?! Саха буолууну күүһүрдүн, саха итэҕэлин күөскэ киллэрин, „Якутия” диэн тылы олох ылларын. Якут таһымыттан тахсын. Якут ааттарыттан босхолоһун. Ону сокуонунан бигэргэттэрин. В.Басыгысов былырыын быктаран испитэ баара уостары гыһна дуу тугуй? Ханна тийидэ?! Дугдуруй да оҕу! Тойон эппитэ туолуохтаах! Ол буоллаҕа, Салайааччылар Омуккутун харыстыыр үлэбит, саха буолбут сорудаххыт.

Бэйэбит эмиз Сахалыы ааттанын, сахалыы аҕа ааттанын, сахалыы араспаанһаланын. Саха киһитэ омуктарга аҥардасты айбардатыа, атабаастатыа суохтаах. Саха Сириттэн барар саха саллааттарын Мария Егоровна Емельянова (Комитет солдатских матерей) уонна саха эр дьонуттан соҕотоһун Роман Михайлович Обутов эрэ көмүскэһэллэр дуу? Армиятан уолаттар бэйэлэрэ, хайдах эмэ сордоһон, этэннэ эргиллэн кэлиэхтэригэр диэри, Саха Сириг Салалтата Саха Аатыгар кыһаллыбат курдук дуу?!

Саха уола Дойдугар эрэллээх буолуохтаах, эрэли үөскэтиэххэ, аҥардас үүрэр-үрэр, үтэр-үөбөр хоту сылдьымыахха! Бары турунуг – саха омук аатын, САХА диэн тылы көмүскэһин, туруорсун, олоххо киллэрин! Саха туһугар турунааччыларга, кыах ытабыт. Кый кыйданһын-Кыах кыйдын! Армияҕа омук барыта ТЭН буолуохтаах. Аҕа Дойдуну көмүскүүргэ саха уолуттан ордук булугас өйдөөх, сатабыллаах омук суох! Ийэ Дойдуну араначчылыырга саха уолуттан ордук хорсун саллаат суох!

ХАРАТААЛА.

Понедельник, 28 января

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+

16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Ночные ласточки» 12+

18.50 Давай пожемнись!
16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Ночные ласточки» 12+

15.20 Рождение легенды. «Кавказская пленница» 12+
16.25 Х/ф «Кавказская пленница, или Новые приключения Шурика»

РОССИЯ 2

Понедельник, 28 января

11.00, 13.45 Все включено 16+
11.50, 09.50 Моя планета
12.35 В мире животных
13.05, 15.00, 22.45 Вести-спорт

00.45 Х/ф «Обитель зла» 16+
02.40 Х/ф «Обитель зла 2» 16+

родный турнир Sora del Sol. ЦСКА (Россия) - «Шахтер» (Украина). Прямая трансляция из Испании

мире. Прямая трансляция из Сочи
23.30 Чемпионат мира по бобслею и скелетону. Прямая трансляция из Швейцарии

Понедельник, 28 января

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Кулагин и партнеры 12+

11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия» 12+

11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия» 12+

Понедельник, 28 января

06:00 «Олохо тапталынан угуттанан» («Амма» ТВ): ТВ архыбыттан 6+

08:05 «Сага күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа

18:45 «Күнчээн»: Күлүмэн Булуу» ТВ): ТВ архыбыттан 6+

11:45 Мультки из детства 0+

12:00 «Жизнь прекрасна!» 6+

Понедельник, 28 января

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Кулагин и партнеры 12+

Понедельник, 28 января

11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия» 12+

Понедельник, 28 января

11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия» 12+

Понедельник, 28 января

06:00 «Карэни бэлэхтээ» («Майа» ТВ): ТВ архыбыттан 6+

Понедельник, 28 января

06:00 «Олохум оһуора» («Нам» ТВ): ТВ архыбыттан 6+

Понедельник, 28 января

06:00 «Олохум оһуора» («Нам» ТВ): ТВ архыбыттан 6+

Понедельник, 28 января

06:00 «Олохум оһуора» («Нам» ТВ): ТВ архыбыттан 6+

Понедельник, 28 января

06:00 «Олохум оһуора» («Нам» ТВ): ТВ архыбыттан 6+

ЫҤЫРЭХ ТЫПТАР

Үөдэй олохтооҕо, уһун сылларга «Нам», «Үөдэй» совхозтарга, дьаһалтаҕа, ОДьКХ-ҕа суоппарынан, тракториһынан, наладчыгынан, ЛМО биригэдьиригэр таһаарылаахтык үлэлээбит, дэгиттэр талааннаах киһини, үгүс республикатааҕы уонна улуустааҕы фестиваллар лауреаттара **ТАТАРИНОВ ГАВРИЛ МИХАЙЛОВИЧЫ** 60 сааһын туолар өрөгөйдөөх үбүлүөйүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, уһун үйэни, дьолу-соргуну!

Биргэ үөскээбит, үөрэммит үлээннээхтэрин

Таптыыр күндү кэргэммин, ийэбитин, эдьийбитин, эйэбэс эбээбитин **ТИМОФЕЕВА НИНА НИКОЛАЕВНАНЫ** үөрүүлээх үбүлүөйүнэн, ытык-бэлиэ күнүнэн ис сүрэхпиттэн истинник-иһирэхтик эвэрдэлибит!

Нам оройуонун, улуунун потребкооперациятыгар үтүө суобастаахтык үлэлээбитигэр тухары, ол иһигэр Арбын, Модуг, Чабылдан, Гастроном маҕаһыннарарыгар, үгүс сыраһын биэрэн, 30-ча сыл «Сандалы» остолобуойун салайан, элбэх дьон махтаһын ылбытын. Саха аһын-үөлүн республикаҕа маннайгынан, Тарбаахап Лэгэнтэйдийин сандалы остуол маанылаах аһа буолан тарҕанарыгар үгүс өрүттээх үлэни ыппытын. Нам «Сандалы» остолобуойун астаммыт аһа республикаҕа эрэ буолбакка, Арасыйыаҕа тийэ биллибит. Биһигини иигэн-такайан, үөрэттэрэн, киһи-хара онортоон, билингэ дьэри өйөөн-убаан, бөҕө тирэх буолан олохторго барҕа махтаһытын тиэрдэбит, сүгүрүйэбит! Эн үлэҕэ-хамнаска үтүө суобастаах сыһыанын, дьонго-сэргэҕэ ытыктабылын, муударай толкуйун, олоххо тапталыг биһиэхэ үтүө холобур буолар! Күндү киһибит, ырыыҥа ылларбакка, кырдыары билбэккэ, чугас дьонун кытта үөрэ-көтө, оҕолорун, сиэннэрин тапталларыгар уйдараан, чэгиэн-чэбдик сылдьан уһундук олохторго баҕа санаабытын этэ-бит! Айыһытын арчылаатын, иэйэхситин эгэрдэстин дьэ алгыспытын аныбыт!

Эвэрдэни кытары: кэргэниг Василий Иннокентьевич, оҕолорун, сиэннэрин Турантаевтар, Егоровтар, Колесовтар, Бугаевтар, Поповтар

Убаастабыллаах эдьийбит **НИНА НИКОЛАЕВНА!**

Эйигин күн сириг көрбүт күндү күнүнэн, 65 сааскын туолбут кэрэ кэмнигэн ис сүрэхтэн аймах-билэ дьонгуттан эвэрдэбитин тиэрдэбит!

Эн биһиэхэ эдьийдээтэр эдьийбит буолан күндү киһигин. Үтүө сүбөн-амаҥ иһин, күүс-көмө буолан мэлдьитин биһигини өйүүргэр, үтүө холобур буоларгар барҕа махтаһытын биллэрэбит. Баҕарабыт кырдыар диэни билиммэккэ өрүүтүн бу сылдьарыг курдук үөрэ-көтө, доруобай сылдьаргар, оҕолорун, сиэннэрин сылаас тыыннарынан өрүү эдэр, эрчимнээх, кыраһыабай уонна дьолоох буоларгар алгыспытын тиэрдэбит.

Арбынта, Көбөкөнтө, Намтан балтыларыг, бырааттарыг Жирковтар, Поповтар, Филипповтар, Бугаевтар, Сивцевтар, убайыг Лаврентий Яковлевич Жирков

Оҕо эрдэхтэн алтыһан биригэ оонньообут, үөрэммит күндүтүк саныгар дьүөгэбитин **ТИМОФЕЕВА НИНА НИКОЛАЕВНАНЫ** үөрүүлээх дьоро күнүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Бу кэрэ-бэлиэ күнүгэр этэр тыл кэрэтин Эйиэхэ аныбыт. Айылҕаҕа дуоһуя сыһынанан, кырдыары-таары маанылаһан, үтүө үгэскэ кубулуйбут көрсүһүлэрбитин истинник саныбыт, ахтабыт. Барыбыт туһугар олус кыһаллар, долгууар, кыах баарынан күүс-көмө, өйбүл буолар дьоммутугар ис сүрэхтэн махтанабыт. Улахан дьэ кэргэн туллар тутуаҕа уонна остолобуой сэбиэдиссэийин быһыытынан барамтат түбүктээх үлэни өрө тутан, коллективкын үрдүк кэрдиискэ таһааран, төрөбүт улууну кизэн туттар, тарбахха баттанар үлэһиттэриттэн биридэстэрэ буоларгынан кизэн туттабыт, үрдүктүк сыаналыбыт. Күндү дьүөгэбит тэтимниг ыһыктыбакка, дьонун-сэргэн дириг убаастабылыгар, оҕолорун, сиэннэрин минньигэс мичээр-дэригэр уйдараан уһундук дьоллоохтук олох диэн алгыс тылбытын этэбит! Чэгиэн-чэбдик буол!

Эвэрдэни кытта эрэллээх дьүөгэлэриг

Коммунистической үдэ ударнигыг, райисполком 2 төгүлээх депутатыг, республика хааччыыы эйгэтин үтүөлээх үлэһитин, «Российской Федерацияг потребкооперациятын сайдытыгар үтүөлэрин иһин» уордьан кавалерыг, аты-эргин эйгэтин туйгунун, Нам улууну бочуоттаах олохтооҕун, убаастыыр, таптыыр эдьийбитин **НИНА НИКОЛАЕВНА ТИМОФЕЕВНАНЫ** 65 сааскын туолар кэрэ-бэлиэ күнүнэн ис сүрэхтэн тахсар итиг-истинг эвэрдэбитин тиэрдэбит!

Баҕарыа этибит күндү киһибитигэр хабараан тымныыга ымыттыбат, хахсаат тыалга хаарыйтарбат кытаанах доруобуйаны, аймах дьонун ытыктабылын ылан, билэр дьонун биһирэбин истэн, ыччатыг сылаас тапталын, сиэннэриг минньигэс мичээрин ингэрэн, санааг сандаардын, үйэҥ уһаатын! Бар дьонун сылаас сыһыаныгар уйдараан, сүүс сааскар дьэри этэнгэ олох. Үөрүү-көтүү үктэллэниг, дьол-соргу кынаттань!

Эвэрдэни кытта быраатыг Иванов С.Н., кийитиг Иванова Г.М., киһилэр оҕолоро, сиэннэргэ

Убаастыыр, ытыктыыр коллегабыт **НИНА НИКОЛАЕВНА!**

Эйигин 65 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүнэн, үөрүүлээх үбүлүөйүнэн итиитик-истинник «Байдам» потребительской общество уонна «Сайдам» ХЭТ үлэһиттэргэ, потребкооперация ветераннара эвэрдэлибит!

Баҕарабыт ыллыктаах санааҕын ыһыктыбакка, ханьык да ыарыыга-ыарахаттарга бэриммэккэ, аймах-билэ дьонун убаастабылынан, ытыктабылынан, оҕолорун, сиэннэриг минньигэс мичээр-дэринэн маньыйан, киһилэр тапталларыгар сууланан, сылаас сыһыаннарыгар уйдараан, хас үүнэр күнтэн үөрэн, дьоллоохтук, уһундук истинг мичээрин бэлэтиг, күлэ-үөрэ, чэгиэн-чэбдик олохторго баҕарабыт! Баҕарабыт баҕа санаа бастыгыг, ыра санаа ымыылааһыг, үтүө санаа үтүмэниг, амарах санаа алгыстааһыг!

Эвэрдэни кытары «Байдам» потребительской общество, «Сайдам» ХЭТ коллективтара уонна потребкооперация ветераннара

Ытыктыыр, убаастыыр, таптыыр кэргэниг, ийэбит **ПРАСКОВЬЯ ПЕТРОВНА!** Эйигин үйэ анардаах үбүлүөйүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Күндү киһибит, Эн биһиэхэ истинг сыһыаныг, итиг тапталыг, уураабат кыһамныг, биһиги олохпутугар өрүүтүн күүс-көмө, тирэх буолар. Эн үлэҕэр кыһамныг, дьонго-сэргэҕэ убаастабылыг, үлэҥ абылаҥа үтүө эрэ холобур буолар. Эн үтүө сүбэҕинэн-көмөҕүнэн биһиэхэ олохпутугар кыаллыбат да сатанар. Биһиги Эйиэхэ тапталыг мунгура суох! Махтаһа буоллун элбэх

үчүгэйгэ, ситиһилэргэ кынаттабыккар! Күндү киһибит үөрүү-көтүү аргыстаах, сырдык санаа сыдыаадаах чэгиэн-чэбдик сырыт! Чугас дьонун үтүө санаала-ра холбоһон, санаабыт санаан, баҕарыт баҕар барыта санаа хоту туолан истин, барыбыт махтаһа-таптаһа, үөрүүтэ-ситиһиитэ Эйигин күндүттэн күндү киһибитин арыаллы-араначчылыгы сырыттын. Орто дойдуга бары кэрэтин, үөрүүтүн, дьолун барытын Эйиэхэ эрэ аныбыт!

Кэргэниг Сергей, оҕолорун Александра, Олег, күтүөтүг Стас

Тапталлаах кэргэммин, күндү киһибитин, күн күбэй ийэбитин, эйэбэс эбээбитин, Саха республика-тын үөрэҕиригитин туйгунун, Российскай Федерация уопсай үөрэхтээһинин бочуоттаах үлэһитин **ИГНАТЬЕВА МАРИЯ СЕМЕНОВНАНЫ** үйэ анардаах үбүлүөйүнэн итиитик-истинник, долгуу-ан туран эвэрдэлибит!

Эн биһиэхэ саамай күндү, чугас киһибит буолаһыг, оҕолор улаатан, үөрэхтэнэн, киһи буоларыгыгар ийэли истинг сүбэҥ, итиги иһин, кэргэн быһыытынан чугас, эйэбэс доҕор буоларгынан күүскэ махтанабыт, баһыбалыбыт. Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, өрүү бу курдук үөрэ-көтө сылдьаргар, үлэҕэр-олоххор ситиһиини алгыбыт. Биһиги Эйигин күүскэ да күүскэ таптыбыт.

Эвэрдэни кытта кэргэниг Николай Васильевич, уолун Семэн, кийитиг Ольга, сиэннэриг Павлик, Марик, Толкиг уонна кыргыттарыг Туйаара Екатеринбургта, Тома Дьокуускайта

Күндү эдьийбитин, балтыбы-тын, улуустааҕы үөрэх управлени-тын методистин, Саха республикатын үөрэҕиригитин туйгунун, Российскай Федерация уопсай үөрэхтээһинин бочуоттаах үлэһитин, Российскай Фе-дерация Журналистарын союһун чилиэнин, үлэ ветераныг **ИГНАТЬЕВА МАРИЯ СЕМЕНОВНАНЫ** олохун орто омурданынан итиитик-истинник ис сүрэхпиттэн эвэрдэлибит!

Баҕарабыт дьэ кэргэниг, чугас дьонун тапталларыгар уйдараан, дьон-сэргэ махталларынан арчыланан, түбүктээх үлэҕэр өссө үрдүк ситиһилээнэн дьоллоохтук олохторго, чэгиэн-чиргэл доруобуйаны, айар дьобуруг арылла турдун, үгүс элбэх үөрүү-дьол хатыламат түгэннэрин, ийгулаах олоху, сиргэ баар бары үтүөнү-кэрэни!

Эвэрдэни кытта: Уус-Алдан Дүпсүнүттэн, Курбуһабыттан, Түүлээжиттэн, Намтан, Хатырыктан бириг төрөөбүттэриг дьэ кэргэттэргэ, Уус-Майаттан, Хагалластан, Дьокуускайтан, Канада Торонто куоратыгтан аймах-билэ дьоннорун

БИЛЛЭРИИЛЭР

Ытыктабыллаах тыа хаһаайыстыба-тын табаарын онорон таһаарааччылар, сылгыны, ынах сүөһүнү иитэр республика олохтоохторо!

2013 сыл ынах сүөһү, сылгы кыстыгар күчүмэҕэйдэри быһаарарга «Сайсары» ААО (Бааһынай рынога) Саха республикатыг правительствотын соруудаһынан республика таһыттан чэпчэтиллибит сыананан централизованнай эбии аһылыгы (комбикорманы) аҕалан атылыбыр.

Гранула комбикорма – 11 солк/кг. Эбиэс – 10 солк/кг.

Улуустааҕы софотуопкалыыр уонна табаары онорон таһаарааччылар сүрүннэммит кииннэриг сайаапкаларынан, «Сайсары» ААО республика нэһилиэнньэлээх пууннарыгар централизованнай эбии аһылыгы (комбикорманы) босхо тиэйэн илдьэр.

Сиһилии манньык телефоннарынан билсиг: 8 (41142) 42-86-90, специалист 89142704286, факс 8 (41142) 43-30-38

Аллараа Бэстээх база, Ленин ул., 40, тел. 8 (41143) 47-7-85, 89142333611

ООО АКЦ «Антикризисный центр «Финансовое оздоровление» предлагает бухгалтерские услуги:

— Дистанционное бухгалтерское сопровождение предприятий и ИП;
— Составление и сдача отчетности через Интернет.

С нами выгодно: у нас бухгалтерское сопровождение ведется с учетом последних изменений в бухгалтерском и налоговом законодательстве и цены ниже средних по РС(Я). С 2013 г. организации на УСН обязаны составлять бухгалтерскую (финансовую) отчетность.

Контактная информация: РС(Я), г. Якутск, ул. Орджоникидзе, 5, корп. 1, к. 6, тел./факс 8(4112) 32-59-59, 89148259937 сайт: sakha-recovery.narod.ru

ГБУ РС(Я) «Намский дом-интернат для престарелых и инвалидов» требуются на работу:

1. Главный бухгалтер на временной основе с опытом работы в бюджетном учреждении с навыками работы 1С – бухгалтерия.

2. Ведущий бухгалтер на постоянной основе.

Заявления принимаются по адресу: с. Намцы, ул. Новобольничная, 11. По телефону справки не даем.

Сиамскай анардаах 1 атыыр, 1 тыһы куоска оҕолорун (2 ыйдаахтар, өгнөрө хара) үчүгэй илиигэ биэрэбит. Котенок + новогодний подарок.

48 размердаах капошоннаах шуба (өгө харана орех) атылыбыт, атастаһабыт эбэтэр дуоҕабырынан рассрочкаҕа биэрэбит.

Тел. 89248600437, 89841136253

КПК «ЯРКО» выдает займы пенсионерам до 40 тыс. руб., работающим до 80 тыс. руб., принимает личные сбережения на 33% годовых.

Наш адрес: с. Намцы, ул. Чернышевского, 7/1. Магазин «Радуга», 2-й этаж. Телефон 43-0-97

Продается 3-комнатная квартира в центре, стеклопакет, теплая.

Тел. 89243673467

УАЗ-бортовой атыыланар, 2010 сыллаах, газ-бензин.

Тел. 89243664050

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу.

Тел. 89841160270, 89243661967

Утерян гос. номер Р 995 КН.

Тел. 89142809015

РоссельхозБанк

Кредит на миллион

Только до 10 апреля 2013 года!

12.5%
годовых в рублях

8-800 200-02-90 | www.rshb.ru

По данной ставке потребительский кредит на срок до 6 месяцев включительно с 10.01.2013 по 10.04.2013, предоставляется гражданам РФ в возрасте от 18 лет при условии, что срок возврата кредита наступает до достижения ими возраста 65 лет и страхования жизни и здоровья. При отсутствии страхования жизни и здоровья ставка составляет 14,5% годовых. Валюта кредита – рубли. Обеспечение по кредиту: поручительство физических либо юридических лиц или залог имущества. Комиссия за выдачу и возврат кредита отсутствуют. Банк вправе отказать в выдаче кредита без объяснения причин. ОАО «Россельхозбанк». Генеральная лицензия Банка России №3349. Реклама.

с. Намцы, ул. Ленина, 6

телефоны: (41162) 41-177, 42-925

БИЛЭРИИЛЭР

ИЗВЕЩЕНИЕ от 16 января 2013 года

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Ленский наслег, с. Намцы, ул. Ч. Винокурова, 18, корп. 2, площадью 571 кв.м под ЛПХ (приусадебный участок).

* Ленский наслег, с. Намцы, ул. А. Дьяконова, 7, площадью 1500 кв.м под ЛПХ (приусадебный участок).

* Бетюнский наслег, с. Бютяй-Юрдя, ул. им. Г. Христофорова, 22, площадью 1200 кв.м под ЛПХ (приусадебный участок).

* Тюбинский наслег, с. Булус, ул. Молодежная, 8/1 площадью 625 кв.м под ЛПХ (приусадебный участок).

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ул. Н.Ф. Собакина, 7/1 площадью 0,16 га под ЛПХ (приусадебный участок).

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов

Главный специалист КУМИ САВВИНОВА М.Л.

ИЗВЕЩЕНИЕ от 16 января 2013 года

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель сельскохозяйственного назначения, по адресу:

* Маймагинский наслег, ур. Орто сайылык площадью 9,75 га под полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, ур. Саллах площадью 4,0 га под полевой земельный участок.

* Едейский наслег, ур. Тонг-Бас площадью 1200 кв.м под сайылык.

* Едейский наслег, ур. Сиер-Бие площадью 555 кв.м под сайылык.

* Едейский наслег, ур. Сиер-Бие площадью 656 кв.м под сайылык.

* Едейский наслег, ур. Арылах площадью 415 кв.м под сайылык.

* Едейский наслег, ур. Тонг-Бас площадью 480 кв.м под сайылык.

* Едейский наслег, ур. Тонг-Бас площадью 483 кв.м под сайылык.

* Едейский наслег, ур. Тонг-Бас площадью 517 кв.м под сайылык.

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов

Главный специалист КУМИ САВВИНОВА М.Л.

ПОЛОЖЕНИЕ

улусного конкурса стихотворений и рассказов учащихся школ и молодежи «Счастливое детство»

Цель конкурса:

— формирование и пропаганда трезвого здорового образа жизни;

— развитие творческого таланта.

Задачи:

— развитие личности, обладающей качествами гражданина и способной успешно выполнять гражданские обязанности;

— развитие творческого таланта, позитивной социальной активности детей, подростков и молодежи.

Организаторы: Улусная комиссия по делам несовершеннолетних и по защите их прав при Администрации МО «Намский улус», МКУ «Управление образования Намского улуса РС(Я)», Управление по спорту и молодежной политике, общественная организация Намского улуса «Школа здоровья «Кэрэ олох».

Участники: 1 группа: учащиеся школ Намского улуса с 1-4 кл.

2 группа: учащиеся школ Намского улуса с 5-8 кл.

3 группа: учащиеся школ Намского улуса с 9-11 кл.

4 группа: молодежь до 30 лет Намского улуса

Сроки проведения конкурса:

— срок приема конкурсных работ с 20 января по 10 февраля 2013 г.;

— подведение итогов 11-12 февраля 2013 г.

Заявки для участия в конкурсе принимаются до 10 февраля 2013 г. по адресу: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, здание Администрации МО «Намский улус», каб. 208 (тел. 41-4-75) и каб. 207 (тел. 41-7-00).

Требования к материалам конкурса:

— от каждого участника принимается авторское произведение: стихотворение или рассказ (количество не ограничено);

— к участию допускаются произведения, ранее не опубликованные;

— произведение должно быть напечатано на бумаге и диске без посторонних записей;

— произведения могут быть на якутском или русском языках;

— в заявке указать название произведения, данные автора, образовательное учреждение, село, номер контактного телефона;

— произведения, не соответствующие данным требованиям и ранее опубликованные, на конкурс не допускаются.

Подведение итогов конкурса стихотворений и рассказов проводится по следующим критериям:

· творческая индивидуальность, оригинальность;

· содержание-текст;

· доступность идеи для восприятия детьми.

Номинации:

· за креативность;

· за оригинальное воплощение идеи;

· за лучшее раскрытие темы;

· за лучший сюжет.

Авторы лучших произведений в каждой из номинации награждаются грамотами, дипломами, ценными призами.

Лучшие работы конкурса будут внесены в книгу-сборник стихов и рассказов «Счастливое детство», опубликованы в улусной и республиканских газетах и журналах, освещены по местному и республиканскому радио, отправлены на участие в республиканских конкурсах.

Награждение: 20 февраля 2013 г. на втором улусном слете активистов трезвого здорового образа жизни «Я выбираю жизнь».

Оргкомиссия

ПОЛОЖЕНИЕ

улусного конкурса ко дню Святого Валентина авторских стихотворений о любви «ЖЕЛАНИЕ СЕРДЦА МОЕГО»

Цель: укрепление семейных отношений

Дата: 14.02.2013 г.

Время: 14.00 ч.

Место проведения: с. Намцы, улусная библиотека

Участники: супружеские пары

Возрастная категория: с 18 до 45 лет

Условия:

1. Заявки на участие в конкурсе и тексты произведений предоставлять до 13 февраля в отдел семьи.

2. Присутствие двоих супругов обязательно.

3. В конкурсе участвуют стихотворения собственного сочинения.

4. Содержание произведения не менее 15 строк.

5. Сценический образ.

6. Всем участникам выдается сертификат участника.

7. Победителям 1, 2, 3 мест выдаются грамоты и памятные подарки.

8. По итогам конкурса стихотворения войдут в сборник.

Критерии конкурса:

1. Выразительность исполнения.

2. Оригинальность исполнения.

3. Эмоциональность исполнения.

4. Чувственность исполнения.

5. Духовная красота внутреннего мира человека.

Жюри:

1. Корреспондент газеты «Энсиэли».

2. Методист ЦД им. Шестакова.

3. Руководитель литературного объединения «Отуу уота».

Организаторы:

1. Отдел семьи и детства (т. 42-8-19).

2. Общество инвалидов.

3. Центральная улусная библиотека (41-7-59).

4. Центр психологической поддержки молодежи (42-4-03).

5. Социально-реабилитационный центр для несовершеннолетних (41-001).

Республиканский фестиваль-конкурс мужских вокальных ансамблей и хоров «Поющее мужское братство»

ПОЛОЖЕНИЕ

Место проведения: с. Намцы Намского улуса

Дата проведения: 22-23 февраля 2013 г.

Организаторы:

Дом дружбы народов им. А.Е. Кулаковского, Администрация МР «Намский улус», Управление культуры МР «Намский улус».

Цели и задачи:

Фестиваль способствует: популяризации и развитию ансамблевого, хорового пения; выявлению новых имен и талантов; созданию и поддержке вокальных хоровых коллективов; пропаганде песен гражданской и патриотической тематики; повышению социального статуса мужчин, занимающихся художественным творчеством; пропаганде ценностей здорового образа жизни. В конкурсе принимают участие самдеятельные и народные мужские вокальные ансамбли и хоровые коллективы.

Требования конкурса:

Участники фестиваля исполняют произведения по следующим направлениям:

· героико-патриотическая тематика: песня о выдающихся якутянах и сынах народа Саха

· произведения зарубежной или русской классики.

— Из двух песен исполнение а сарелла по выбору

— Отдается предпочтение новым авторским произведениям.

— Коллективы должны не позднее 15 февраля

предоставить в оргкомитет заявку.

Подведение итогов фестиваля:

Жюри оценивает по 2 критериям:

— самодеятельные ансамбли и хоры

— народные ансамбли и хоры.

По итогам конкурсных смотро-ров по 2 категориям обладателю гран-при присуждается главный приз администрации МР «Намский улус» — мини-трактор «Синтай». А также звания лауреатов и дипломантов 1, 2, 3 степени по критериям.

Командировочные и проездные расходы за счет направляющей стороны.

Организационный взнос — 1000 руб.

Работает буфет. Место стоянки в гараже — 300 рублей.

Программа фестиваля-конкурса:

22 февраля

09.00 — регистрация участников

11.00 — конкурсные выступления (1 тур)

21.00 — вечер отдыха

23 февраля

09.30 — конкурсные выступления (2 тур)

15.00-17.00 — мастер-класс з.р.к. РС(Я) Е.С. Поповой

16.00 — встреча с первым Президентом РС(Я) М.Е. Николаевым

19.00 — Гала-концерт

В течение двух дней организуется посещение музеев: Намского историко-этнографического им. П.И. Сивцева, им. И.Е. Винокурова и М.К. Аммосова.

Контактные тел. Адамова Саргылана Саввична — 89142717464, Шишигина Любовь Егоровна — 89141008874, Жирков Николай — 89841060748 (ведущий специалист Намского УЖИДР)

РЕЗУЛЬТАТЫ НОВОГОДНЕЙ ЛОТЕРЕИ м-на «ДЕЛЬФИН»

1. Телевизор POLAR - № 0852

2. Аэрогриль - № 0716

3. Блендер - № 0789

4. Серьги - № 0416

5. Машина для стрижки - № 0915

6. Фен - № 0508

7. Икорница - № 0322

8. Сахарница - № 0591

9. Контейнер - № 0644

10. Контейнер - № 0521

11. Контейнер - № 0966

12. Контейнер - № 0976

13. Контейнер - № 0187

14. Контейнер - № 0161

15. Яблокорезка - № 0294

16. Доска разделочная - № 0168

17. Поднос эмаль - № 0790

18. Крышка сито - № 0772

19. Набор тарелок - № 0350

20. Набор лопаток - № 0690

21. Пьезозажигалка - № 0026

22. Пароварка - № 0827

МАХТАЛ

Мин, Маньков Иван Иннокентьевич, Санкт-Петербург куоракка иккитэ баран эпэрээсийэлэнэн кэлэрбэр көмөлөспүт быраа старбар, чуолаан республиканской сурдологической отделении сзб. Федотова Эльвира Егоровна уонна кини үлэһиттэригэр, нэһилиигиттэригэр: 1 Хомустаах дьаһалтата (Атласов А.Н.), 1 Хомустаах участковой балыһата (Суздалова А.И.), ветеринария (Константинов К.Н.), «Ленагаз» (Алексеев И.Н.), орто оскуола (Атласова У.П.), сайдыы оҕо түөлбөтэ (Ушницкая А.Н.), «Гранд» САО (Прокопьев С.К.), музыкальной оскуола (Бережнев П.), ДЕПО (Сергучев С.Н.), «Дьулур», «Чагда», «Кустук» түөлбэлэр Прокопьева Г.Н., Рожиннар В.Г., Константин, Татьяна Филипповтар, Зинаида, Вячеслав Владимировтар, Эльвира, Иван Егоровтар дьэ кэргэттэрэ уонна бииргэ үөрэммит доботторбор, аймахтарбар, бырааттарбар, балтыларбар сүнгэн улахан махтабын тирдэбин. Эһиги дьэ кэргэттэригэр үөрүүнү-көтүүнү, доруобуйаны, дьолу баарабын. Бары этэнгэ буолун!

Махталы кытта Маньков И.И.

Саха АССР үтүөлээх зоотехника, Нам улуунун бочуоттаах олохтоо, тыыл, үлэ ветерана ФЕДOTOB Алексей Яковлевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр, үлэ ветераныгар Федотова Татьяна Егоровна, оболоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тирдэбит.	«Сайдам» ХЭТ, «Байдам» потребительской общество үлэһит коллектива уонна потребкооперация ветераннара өр сыллара «Холбоско», Нам райпугугар энкилэ суох үлэһэбит үлэ, тыыл ветерана, эргизэн туйгуна КОНСТАНТИНОВ Семен Иосифович өлбүтүнэн кини дьэ кэргэнигэр, аймахтарыгар дириг кутурбаннарын тирдэдилэр.
Бииргэ үлэлиир коллегабатыгар Федотов Алексей Сергеевич тапталлаах эһэтэ, Саха АССР үтүөлээх зоотехника, Нам улуунун бочуоттаах олохтоо, тыыл, үлэ ветерана ФЕДOTOB Алексей Яковлевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тирдэбит.	«Хомустаах 1 нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, ветеранарын сэбиэтэ нэһилиэк ытык кырдыгаһа, тыыл, үлэ ветерана, Нам улуунун, 1 Хомустаах нэһилигитин ытык килитэ, «Гражданской килбиэн» бэлэз хаһаайына КОНСТАНТИНОВ Семен Иосифович ыарахан ыарыттан өлөн олохтон туораабытынан кэргэнигэр Софья Петровна, уолаттаргар, кийиттэригэр, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр дириг кутурбаннарын тирдэдилэр.
Күндү бырааппыт, убайыт Николаев Дмитрий Филиппович, сангаспыт Елена Филипповна тапталлаах уоллара НЬУРГУН соһумардык өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тирдэбит.	Күндү күтүөлүтүгэр Башев Гаврил Николаевич уонна кини дьэ кэргэттэригэр тапталлаах ийэлэрэ, эбээлэрэ, үлэ ветерана БАИШЕВА Екатерина Гаврильевна уһун, ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тирдэбит.
Эддийинг, балтыг, Мирнэйтэн Вера Филипповна, Ульяна Филипповна, 1 Хомустаахтан Суздаловтар дьэ кэргэттэрэ	Өр сыллара эн-мин дэһэн, чугастык санаһан, ыаллы олобут убаастыыр кийибит БАИШЕВА Екатерина Гаврильевна уһун, ыарахан ыарыттан орто дойдун олобуттан барбытынан кыһыгар Саргыга, уолугар Ганба, кийиттэригэр, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тирдэбит.
Бииргэ үөрэммит доботторугар Аргунова Венера Дмитриевна бириг төрөөбүт быраата НИКОЛАЕВ Ньургун эдэр сааһыгар соһумардык күн сириттэн туораабытынан дириг кутурбаммытын тирдэбит. Учуутала уонна бириг үөрэммит оболоро	Чугас ыаллара Соловьева Н.Н., Дмитриева Е.А., Труниннар, Христофоровтар, Матвеевтар
Партизан нэһилигиттэн төрүттээх Үһэйэ Булуу улуунун Сургут нэһилиэгэр олоор НИКОЛАЕВ Ньургун Дмитриевич күн сириттэн соһумардык туораабытынан күндүтүк саныыр кийибитигэр Дмитрий Филиппович Николаевка уонна бары чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тирдэбит.	Выражаем глубокое соболезнование нашей однокласснице Макаровой (Байшевой) Саргылана Николаевне, сыну Айсену, брату Гане, родным и близким по поводу кончины после продолжительной болезни горячо любимой матери, бабушки БАИШЕВОЙ Екатерины Гаврильевны. Одноклассники 10 «д» кл., НСШ № 1, 1982 г., кл.рук. Галина Афанасьева
Күндү, таптыр кэргэним, аҕабыт, эһэбит, хос эһэбит, тыыл ветерана, Нам улуунун, 1 Хомустаах нэһилигитин ытык килитэ КОНСТАНТИНОВ Семен Иосифович б.д.б. тохсунньу 16 күнүгэр уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытын бары билэр, чугас дьоноругар диригник курутууан туран иһитинэрэбит. Кэргэнэ, уолаттара, кийитэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ	Убаастыыр бырааппыт, Адамстаах 1 нэһилигитин олохтоо ШЕСТАКОВ Дмитрий Васильевич эдэр сааһыгар хомотолоохтук олохтон туораабытынан кэргэнигэр Ирина Ефимовна, оболоругар, аратыгар Василий Васильевичка, бириг төрөөбүттэригэр, бары аймахтарыгар, чугас доботторугар дириг кутурбаммытын тирдэбит. Үөдэйтэн Шестаковтар, Виктортар, 1 Хомустаахтан Шестакова, Ядревтар, Новгородтар, Охлопковтар

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; бухгалтерия — 41141; факс — 41496, 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительства, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулуусна СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтитин, дьыдыт аадырыһын чопчу ыйыт. Редакцияра киирбит суруктар төннөрүлүбөттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэддьи биир буолбат.**

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улуунун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной уул. 4. E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС таһылына, таһылына уонна бэчээтиир сыагар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная уул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 2 бэчээт. **лиис** **Көтүл сыананан атыыланар** **Индекс — 54889.** Тираһа — 2140 Бэчээкэ илии баттаньтыгын графига — 12:00 ч. 25.01.2013 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 25.01.2013 с.